

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.7.1.2024

JM

prof. dr hab. Władysław Szymański
Rektor Akademii Muzycznej

Akademia Muzyczna im. Karola
Szymanowskiego w Katowicach
ul. Zacisze 3
40-025 Katowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.441.186.2024
Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 19 listopada 2024 r.

P/24/090 *Funkcjonowanie publicznych uczelni muzycznych*

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, ul. Zacisze 3, 40- 025 Katowice ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	prof. dr hab. Władysław Szymański, Rektor ² , od 14 maja 2020 r. (akta kontroli str. 4)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Dostosowanie działalności publicznej uczelni muzycznej do wymogów obowiązujących uregulowań prawnych i organizacyjnych, z uwzględnieniem potrzeb otoczenia kulturalnego i społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy. 2. Zapewnienie i wykorzystanie bazy naukowo-dydaktycznej. 3. Gospodarowanie posiadanym majątkiem oraz rozporządzanie środkami finansowymi.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do 30 kwietnia 2024 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających wpływ na ocenę kontrolowanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	1. Beata Pękul, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/62/2024 z 11 marca 2024 r. 2. Anna Hulboj, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/70/2024 z 18 marca 2024 r. 3. Andrzej Ziaja, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/71/2024 z 18 marca 2024 r. (akta kontroli str. 1-3)

¹ Dalej „Akademia” lub „Uczelnia”.

² Dalej „Rektor” lub „Rektor Akademii”

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Akademia dostosowała organizację Uczelni do wymogów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce⁵. Prawidłowo powołane zostały ustawowe i statutowe organy Uczelni, a Rektor Akademii powołał osoby do pełnienia funkcji kierowniczych. Akademia prowadziła kształcenie w dziedzinie sztuki i w dyscyplinach artystycznych, zgodnie z ustaloną klasyfikacją, rzetelnie ustaliła zakres i skalę oferty edukacyjnej w zakresie kształcenia studentów. Zatrudnieni nauczyciele akademicki spełniali wymogi w zakresie ustalonym w art. 113 ustawy PSWiN, podlegali okresowej ocenie.

Uchwalona Strategia Akademii nie określała wskaźników/mierników początkowych i docelowych zakładanych celów i zadań, a także pomiaru stopnia ich realizacji oraz zasad ich weryfikacji, co sprawiało, że przydatność Strategii była istotnie ograniczona, a Uczelnia nie miała wiedzy o stopniu realizacji celów i nie podejmowała ewentualnych działań ukierunkowanych na modyfikację przyjętych założeń.

Zdaniem NIK, nieprawidłowym działaniem Uczelni było nieuwzględnianie w programach studiów liczby godzin indywidualnej pracy studenta, a wykazywanie jedynie liczby godzin zajęć organizowanych przez Uczelnię. W rezultacie liczba przypisanych punktów ECTS do danych zajęć nie odpowiadała łącznym godzinom pracy studenta w ramach zajęć organizowanych przez Uczelnię oraz indywidualnej pracy związanej z tymi zajęciami, tj. średniemu nakładowi jego pracy niezbędnemu do uzyskania efektów uczenia się.

Przyjmowana na pierwszy rok studiów liczba studentów nie przekraczała określonych limitów przyjęć, a studenci cudzoziemcy byli przyjmowani na studia zgodnie z precyzyjnie określonymi zasadami, przy czym Akademia nie dokumentowała faktu sprawdzenia posiadania przez cudzoziemców ubezpieczenia zdrowotnego, stanowiącego jeden z warunków przyjęcia na studia. Posiadana przez Akademię baza naukowo-dydaktyczna zapewniała warunki niezbędne do realizacji jej zadań. Jednak w pomieszczeniach dydaktycznych brak było apteczek zaopatrzonych w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania tej pomocy, co naruszało § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2018 r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia⁶. W trzech przypadkach zbiór biblioteczny nie posiadał publikacji wskazanych w „Kartach przedmiotu”.

Obiekty budowlane Akademii i pomieszczenia w nich znajdujące się były wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem i poddawane wymaganiom przez prawo budowlane przeglądów. Ich stan techniczny był dobry. Niemniej jednak nie spełniały wszystkich wymagań określonych w przepisach przeciwpożarowych, co stwierdziła Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach⁷, w ramach przeprowadzonych na zlecenie NIK, czynności kontrolno-rozpoznawczych.

Zarówno należności za udostępnianie pomieszczeń jak i zobowiązania za wynajem pomieszczeń od innych podmiotów były regulowane terminowo. Stwierdzone przypadki wynajmowania pomieszczeń od Akademii i przez Akademię bez zawarcia umowy w formie pisemnej potencjalnie, nie w pełni zabezpieczały interesy Uczelni.

Gospodarka finansowa Uczelni prowadzona była na podstawie planów rzeczowo-finansowych. Akademia osiągnęła zysk w każdym roku objętym kontrolą. Środki finansowe z dotacji i subwencji były gromadzone na odrębnych rachunkach

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 742, ze zm. Dalej „ustawa PSWiN” lub PSWiN.

⁶ Dz. U. poz. 2090, dalej rozporządzenie w sprawie BHP.

⁷ Dalej „PSP”.

bankowych. Otrzymane środki z subwencji i dotacji, poza wydatkowaniem środków na dodatek zadaniowy dla Kanclerz Akademii oraz refundację kosztów poniesionych na działalność Konferencji Rektorów Uczelni Artystycznych⁸, wykorzystano prawidłowo oraz zgodnie z przeznaczeniem, co stwierdzono na podstawie badanej próby wydatków.

Zrealizowane zadanie inwestycyjne, w tym zakupy inwestycyjne miały wpływ na poprawę warunków i jakości kształcenia.

Katalog opłat za świadczone usługi edukacyjne w Uczelni był zgodny z art. 79 PSWiN, a ich wysokość była ustalana na każdy rok akademicki w zarządzeniach Rektora Akademii, po uzyskaniu opinii samorządu studenckiego.

NIK ocenia pozytywnie utworzenie w Akademii wymaganych prawem funduszy. Środki Funduszu wsparcia wydatkowano prawidłowo. Natomiast badanie wykorzystania funduszu stypendialnego wykazało, że decyzje o przyznaniu wsparcia finansowego zawierały błędną, nieprecyzyjną lub niepełną podstawę prawną, a w dwóch przypadkach, przyznanie wsparcia finansowego (zapomogi) nastąpiło bez należytej staranności.

W okresie objętym kontrolą Rektor zwolnił (w części lub w całości) czterech studentów z opłat, przy czym zwolnienia dokonano z naruszeniem uregulowań wewnętrznych.

Uczelnia prowadziła skuteczne działania windykacyjne w stosunku do zaległych należności od studentów oraz kontrahentów, jednak odsetek od zaległości nie ujmowano, na dzień bilansowy, w księgach rachunkowy Uczelni.

W księgach rachunkowych, sprawozdaniu z wykonania planu rzeczowo finansowego oraz sprawozdaniu finansowym za rok 2022 r., w pozycji *Przychody finansowe* nie ujęto odsetek w kwocie 243,7 tys. zł od posiadanych obligacji, co miało wpływ na wynik finansowy Uczelni za 2022 r. (zaniżenie wykazanego przez Uczelnię zysku).

W księgach rachunkowych, na dzień 31 grudnia 2023 r. nie ujęto odsetek w kwocie 228 tys. zł od obligacji, a uzyskane odsetki od lokat bankowych w kwocie 2 709,6 tys. zł ujęto w księgach rachunkowych Akademii na koncie 842 *Przychody przyszłych okresów* zamiast na koncie 750 *Przychody finansowe*.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dostosowanie działalności publicznej uczelni muzycznej do wymogów obowiązujących uregulowań prawnych i organizacyjnych, z uwzględnieniem potrzeb otoczenia kulturalnego i społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy

Opis stanu faktycznego

1.1. Akademia posiadała Statut uchwalony przez Senat 25 września 2019 r. Statut, zgodnie z art. 34 ust. 2 ustawy PSWiN, został uchwalony po zasięgnięciu opinii Rady Uczelni oraz związków zawodowych działających w Uczelni.

(akta kontroli str. 5-8)

Określone w Statucie zasady organizacji i funkcjonowania Uczelni były zgodne z wymaganym zakresem, określonym w art. 34 ust. 1 ustawy PSWiN.

⁸ Dalej: KRUA.

⁹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Uczelnia realizowała dziewięć z dziesięciu podstawowych zadań uczelni, określonych w art. 11 ust. 1 ustawy PSWiN. I tak:

- prowadziła kształcenia na studiach – pierwszego i drugiego stopnia. Studia te były prowadzone na czterech wydziałach w kilku specjalnościach (np. kompozycja, teoria muzyki, gra na danym instrumencie);
- prowadziła kształcenia na studiach podyplomowych w kilku zakresach (np. muzykoterapia, dyrygentura chóralna, instrumentalistyka jazzowa);
- prowadziła działalność naukową, która – zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy PSWiN, obejmowała twórczość artystyczną. Dorobek działalności artystycznej pracowników Akademii był rejestrowany w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on¹⁰;
- kształciła i promowała swoje kadry. Jak wyjaśniła Kanclerz Uczelni, Akademia dbała o zapewnienie rozwoju pracowników, podnoszenie ich kompetencji dydaktycznych i merytorycznych, w tym poprzez uzyskanie stopni naukowych oraz awansów stanowiskowych. Umożliwiono nauczycielom akademickim korzystanie z programu Erasmus, co pozwalało na poszerzenie kompetencji i nawiązywanie stosunków międzynarodowych. Akademia organizowała wydarzenia kulturalne – takie jak koncerty, wykłady naukowe, przedstawienia z udziałem kadry Uczelni oraz umożliwiała publikacje w wydawnictwie akademickim. Wspomagano też kadrę w uzyskaniu grantów badawczych; stwarzała osobom niepełnosprawnym warunki do pełnego udziału w procesie przyjmowania na uczelnię, kształcenia, prowadzenia działalności naukowej. I tak np. kandydaci będącymi osobami niepełnosprawnymi proszeni byli o zgłaszanie informacji, jeśli wymagali szczególnej organizacji egzaminu wstępnego, Akademia posiadała udogodnienia w zakresie infrastruktury (wejścia z pochylnia, windy) i wyposażenia, strona internetowa Akademii posiadała udogodnienia dla osób z niepełnosprawnością, powołany został pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych; wychowywanie studentów w poczuciu odpowiedzialności za państwo polskie, tradycję narodową, umacnianie zasad demokracji i poszanowanie praw człowieka, było realizowane poprzez prowadzoną działalność artystyczną, do której np. dobierany był repertuar koncertowy uwzględniający rodzimych kompozytorów, mający na celu utrwalanie tych wartości, cykl koncertów „Muzyka stąd”; stwarzała warunki do rozwoju kultury fizycznej studentów, w programie studiów stacjonarnych pierwszego stopnia prowadzone były zajęcia w wymiarze 60 godzin z wychowania fizycznego, wprowadzono zajęcia z jogi. poprzez Bibliotekę Główną upowszechniała i pomnażała osiągnięcia nauki i kultury, w tym przez gromadzenie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych, informacyjnych i archiwalnych.; działała na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych. Jak wyjaśniła Kanclerz, Akademia posiadała ofertę kulturalną skierowaną do mieszkańców regionu, w tym organizowała bezpłatne koncerty i wydarzenia kulturalne, otwarte dla zainteresowanych. Akademia realizowała dwa projekty: Muzyczna Akademia Seniora – oferującą zajęcia teoretyczne i praktyczne z zakresu śpiewu, tańca i ruchu oraz Akademię Przedszkolaka - zajęcia umuzykalniające o charakterze zabaw muzycznych, umożliwiające wspólne muzykowanie dzieci i ich opiekunów. Katedra Muzykoterapii organizowała zajęcia/spotkania muzykoterapeutyczne w placówkach pomocy społecznej, w szkołach i w hospicjach. Zadanie prowadzenia kształcenia doktorantów realizowane było, w okresie objętym kontrolą, w stosunku do

¹⁰ Zwany dalej System POL-on”.

jednej doktorantki, która zakończyła studia doktoranckie 30 września 2023 r.¹¹ (akta kontroli str. 87-114).

Wyjaśniając przyczyny nieprowadzenia studiów doktoranckich, Rektor podał, że prowadzenie szkoły doktorskiej nie jest zadaniem obligatoryjnym, a jednocześnie subwencja, którą otrzymuje Uczelnia nie jest wystarczająca, aby zapewnić stypendia doktoranckie oraz kształcenie na właściwym poziomie. Jego zdaniem lepszym rozwiązaniem jest nadawanie stopni doktora sztuki w trybie eksternistycznym¹².

(akta kontroli str. 254-260)

1.2. W Uczelni funkcjonowały, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy PSWiN oraz § 10 Statutu, ustawowe organy uczelni publicznej, którymi były: Rada Uczelni, Rektor i Senat. Statut Uczelni przewidywał również inny organ, w oparciu o art. 17 ust. 2 ustawy PSWiN – Radę ds. nadawania stopni, którą powołał Rektor decyzją z 31 sierpnia 2020 r.

Zgodnie z § 16 ust. 1 Statutu, w skład Senatu wchodziły 32 osoby, w tym: Rektor jako przewodniczący, 16 wybranych przedstawicieli nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowisku profesora lub profesora uczelni, siedmiu wybranych przedstawicieli nauczycieli akademickich zatrudnionych na stanowiskach innych niż profesora lub profesora uczelni, jeden przedstawiciel pracowników niebędących nauczycielami akademickimi, siedmiu wybranych przedstawicieli studentów i doktorantów. Senat Uczelni na kadencję 2020-2024 został wybrany w głosowaniu przeprowadzonym w dniu 28 maja 2020 r. w trzech grupach pracowników Uczelni, zgodnie z art. 29 ust. 3 ustawy PSWiN oraz § 66 ust. 3 Statutu. Wybrany skład Senatu, był zgodny z proporcjami określonymi w art. 29 ust. 1 pkt 1. ustawy PSWiN. Wybory przeprowadziła Uczelniana Komisja Wyborcza.

(akta kontroli str. 54, 74-75, 115-132)

Zgodnie z art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy PSWiN oraz § 62 ust. 3 Statutu, Rektor został wybrany w wyniku głosowania Kolegium Elektorów, przeprowadzonego 14 maja 2020 r., bezwzględną większością głosów, co było zgodne z art. 24 ust. 3 ustawy PSWiN.

(akta kontroli str. 73-74, 136-137)

Zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 4 ustawy PSWiN oraz § 15 ust. 1 lit. d) oraz § 21 Statutu, uchwałą z 8 grudnia 2020 r. Senat Akademii powołał Radę Uczelni, jej sześćosobowy skład oraz, zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy PSWiN, wybrał przewodniczącego Rady, pochodzącego spoza wspólnoty Uczelni. Rada została wybrana na kadencję od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2024 r. Głosowanie było tajne. Ponadto, zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 ustawy PSWiN w skład Rady Uczelni wszedł przewodniczący samorządu studenckiego. Skład Rady Uczelni został określony prawidłowo, zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy PSWiN, 50% składu Rady stanowiły osoby spoza Uczelni¹³. Członkiem Rady i jednocześnie członkiem Senatu była Kanclerz Uczelni.

Zgodnie z art. 22 ust. 4 ustawy PSWiN, w uchwale z 8 grudnia 2020 r., Senat ustalił miesięczne wynagrodzenie członków Rady Uczelni w wysokości 1500 zł brutto, tj. w wysokości nieprzekraczającej 67% minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej. Innych świadczeń z tytułu członkostwa w Radzie Uczelni jej członkowie nie pobierali.

¹¹ Liczba doktorantów wyniosła: 22 osoby w 2020 r., 12 w 2021 r., jednego w 2022 r.

¹² W tym trybie wyłączony jest etap zorganizowanego kształcenia, a tym samym związanych z nim metod weryfikacji efektów uczenia się.

¹³ Był to lekarz kierujący Oddziałem Górnośląskiego Centrum Medycznego w Katowicach, dyrektor Muzeum Historii Katowic oraz Przewodniczący Rady Miasta Katowice. W składzie Rady nie było posłów, senatorów i europosłów.

Spełnianie warunków członkostwa w Radzie Uczelni, o których mowa w art. 20 ust. 1 ustawy PSWiN oraz w § 19 ust. 5 Statutu, nastąpiło poprzez przyjęcie oświadczenia kandydata na członka Rady Uczelni, zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 1 do Statutu.

(akta kontroli str. 59, 138-155, 505)

Zgodnie z § 23 ust. 1 - 3 Statutu, Rektor decyzją z 31 sierpnia 2020 r. powołał Radę ds. nadawania stopni. W jej skład weszli dziekani. W Statucie określono zasady funkcjonowania ww. Rady. Zadania Rady Uczelni, ujęte w Statucie, były zgodne z zadaniami przypisanymi Radzie w art. 18 ustawy PSWiN.

(akta kontroli str. 59-60, 156-157)

1.3. Rektor Akademii zrealizował obowiązek powołania osób na stanowiska kierownicze, wskazane w statucie Uczelni, zgodnie z obowiązującymi regulacjami.

(akta kontroli str. 27, 55)

Zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 6 ustawy PSWiN i § 12 Statutu, Rektor, pismami z 24 sierpnia 2020 r. powołał, na okres od 1 września 2020 r. do 31 sierpnia 2024 r., do pełnienia funkcji kierowniczych w Akademii dwie osoby, tj. prorektorów – ds. dydaktyki i nauki oraz ds. studenckich i współpracy międzynarodowej. Zgodę na powołanie obu prorektorów, zgodnie z § 12 ust. 4 Statutu, Senat wyraził uchwałami z dnia 14 lipca 2020 r. Powołanie prorektora ds. studenckich i współpracy międzynarodowej, zgodnie z art. 23 ust. 5 ustawy PSWiN oraz § 12 ust. 6 Statutu, zostało uzgodnione z samorządem studenckim i samorządem doktorantów Akademii. Również pismami z 24 sierpnia 2024 r., na podstawie § 25 ust. 6 Statutu, Rektor powołał, na okres od 1 września 2020 r. do 31 sierpnia 2024 r., do pełnienia funkcji dziekanów cztery osoby. Przed powołaniem tych osób, Rektor, zgodnie z § 25 ust. 7 Statutu, uzyskał opinie rad czterech wydziałów.

(akta kontroli str. 158-189)

1.4. Uchwałą z 15 grudnia 2011 r. Senat przyjął dokument „Misja i strategia rozwoju Akademii”¹⁴. Zgodnie z art. 358 ust. 1 pkt 2 ustawy PSWiN, Uczelnia udostępniła ten dokument na swojej stronie podmiotowej¹⁵. Do dnia zakończenia kontroli NIK ww. dokument nie był aktualizowany.

W ww. Strategii nie określono wskaźników/mierników początkowych i docelowych zakładanych celów i zadań, nie określono pomiaru stopnia realizacji zdefiniowanych w niej celów oraz zasad ich weryfikacji, sposobu rozliczania realizowanych działań w określonej perspektywie czasowej, a także nie określono obowiązującego systemu sprawozdawczego, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W okresie objętym kontrolą, zgodnie z art. 23 ust. 2 pkt 4 ustawy PSWiN, za lata akademickie 2021/2022 i 2022/2023, odpowiednio 25 listopada 2022 r. i 15 grudnia 2023 r. Rektor składał sprawozdania z realizacji Strategii, które odpowiednimi uchwałami Senatu (z 20 grudnia 2022 r. i 18 grudnia 2023 r.) zostały zatwierdzone przez Senat. Realizacja dwóch celów strategicznych w obszarze dotyczącym kształcenia i doskonalenia oferty edukacyjnej, tj. wzmacnianie dydaktyki oraz działania artystyczne i naukowe, została przedstawiona w załączonych sprawozdaniach dziekanów z działalności wydziałów Akademii.

¹⁴ Zwana dalej „Strategią”. Strategia została uchwalona w okresie obowiązywania poprzedniej ustawy - z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym, która nie wymagała uzyskania opinii rady uczelni. Nie nakładała też obowiązku składania przez rektora sprawozdania z realizacji strategii.

¹⁵ <https://am.katowice.pl/akademia/informacje/akty-prawne-141#top>

Analiza tych sprawozdań wskazuje, że Dziekani nie odnieśli się do celów ujętych w Strategii, a przedstawili osiągnięcia danych wydziałów i podali wydarzenia, które miały miejsce w danym roku akademickim¹⁶ (konkursy, warsztaty, wykłady, koncerty, sesje naukowo – artystyczne).

W swoim sprawozdaniu Rektor odniósł się do dwóch pozostałych celów Strategii, tj. dalszego budowania silnej i liczącej się Uczelni oraz intensyfikacja współdziałania z otoczeniem, przedstawiając działania Uczelni w tym zakresie, w szczególności działania inwestycyjne. W związku z nieujęciem w Strategii mierników realizacji jej celów, w sprawozdaniach Rektor nie odnosił się do stopnia ich realizacji.

(akta kontroli str. 201-211)

1.5. Uczelnia prowadziła kształcenie w dyscyplinie artystycznej – „sztuki muzyczne”, zgodnie z ustaloną klasyfikacją w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych¹⁷.

Zarządzeniem nr 6/5/2019 z 24 maja 2019 r. Rektor przyporządkował sześć kierunków studiów¹⁸ do dyscypliny artystycznej – sztuki muzyczne. Podał też, że procentowy udział dyscypliny artystycznej „sztuki muzyczne” dla każdego kierunku wynosi 100%. Zarządzeniem nr 3/12/2021 z 17 grudnia 2021 r. w sprawie utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz zaprzestanie prowadzenia studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku Kompozycja, dyrygentura i teoria muzyki, Rektor utworzył studia na sześciu kierunkach¹⁹ o profilu ogólnoakademickim, a kształcenie na tych studiach miało się rozpocząć od roku akademickiego 2022/2023. Kierunki te zostały przyporządkowane do dyscypliny artystycznej – sztuki muzyczne.

(akta kontroli str. 212-214)

Decyzją nr 12/802/2022-1 z dnia 19 stycznia 2023 r. Minister Edukacji i Nauki przyznał Akademii kategorię naukową A w dyscyplinie sztuki muzyczne. W poprzednim okresie, Akademia również miała przyznaną kategorię naukową A²⁰.

(akta kontroli str. 215-248)

1.6. Oferta edukacyjna Uczelni, w okresie objętym kontrolą, była nieznacznie modyfikowana.

W roku akademickim 2021/2022 Uczelnia prowadziła kształcenie na sześciu kierunkach:

- Kompozycja, dyrygentura i teoria muzyki, w czterech specjalnościach: kompozycja, teoria muzyki, dyrygentura symfoniczno-operowa oraz dyrygentura chóralna i przedmioty ogólnomuzyczne;
- Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej w trzech specjalnościach: muzykoterapia; rytmika i przedmioty ogólnomuzyczne; edukacja muzyczna, prowadzenie zespołów wokalnych i instrumentalnych oraz przedmioty ogólnomuzyczne;

¹⁶ Dalej również r. a.

¹⁷ Dz. U. poz. 2202, ze zm.

¹⁸ 1. Kompozycja, dyrygentura i teoria muzyki. 2. Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej. 3. Jazz i muzyka estradowa, 4. Instrumentalistyka. 5. Wokalistyka. – poziom studiów I i II stopnia. 6. Taniec – poziom I stopnia.

¹⁹ Kompozycja i teoria muzyki (studia stacjonarne pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim), Dyrygentura (studia stacjonarne pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim), Kameralistyka instrumentalna – II stopnia Taniec –II stopnia.

²⁰ Uprzednio Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznał tę kategorię naukową decyzjami z 15 listopada 2017 r. wydziałom Akademii.

- Instrumentalistyka w specjalnościach gry na 19 instrumentach²¹, na instrumentach historycznych²² oraz na organach w zakresie muzyki kościelnej;
- Wokalistyka w specjalności wokalo-aktorskiej;
- Jazz i muzyka estradowa w specjalnościach: kompozycja i aranżacja, instrumentalistyka jazzowa²³, wokalistyka jazzowa, wokalistyka estradowa oraz realizacja nagłośnienia.

Studia na powyższych specjalnościach były I i II stopnia.

- Taniec w specjalności: aktor teatru tańca - studia I stopnia.

W pozostałych dwóch latach akademickich, tj. 2022/2023 i 2023/2024 Uczelnia prowadziła kształcenie na ośmiu kierunkach²⁴:

- Kompozycja i teoria muzyki w specjalnościach kompozycja oraz teoria muzyki;
- Dyrygentura w specjalnościach dyrygentura symfoniczno-operowa oraz dyrygentura chóralna i przedmioty ogólnomuzyczne;
- Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej w trzech specjalnościach: muzykoterapia; rytmika i przedmioty ogólnomuzyczne; edukacja muzyczna, prowadzenie zespołów wokalnych i instrumentalnych oraz przedmioty ogólnomuzyczne;
- Instrumentalistyka w specjalnościach gry na 19 instrumentach oraz na instrumentach historycznych i na organach - w zakresie muzyki kościelnej;
- Wokalistyka w specjalności wokalo-aktorskiej;
- Taniec w specjalności aktor teatru tańca, studia tej specjalności były I stopnia, ale od roku akademickiego 2022/2023 na tym kierunku utworzono specjalność aktor teatru tańca - studia w tej specjalności były prowadzone również jako studia II stopnia;
- Jazz i muzyka estradowa w sześciu specjalnościach: kompozycja i aranżacja, instrumentalistyka jazzowa, wokalistyka jazzowa, wokalistyka estradowa, realizacja dźwięku oraz realizacja nagłośnienia²⁵.

Studia na powyższych kierunkach w obu latach akademickich były I i II stopnia.

- Kameralistyka instrumentalna – studia na tym kierunku były jedynie II stopnia²⁶.

(akta kontroli str. 87-90, 212-214)

Ponadto na kierunku Jazz i muzyka rozrywkowa prowadzone były studia niestacjonarne.

(akta kontroli str. 510-516)

²¹ fortepian, organy, akordeon, gitara, harfa, skrzypce, altówka, wiolonczela, kontrabas, flet, obój, klarnet, (klarnet, klarnet basowy), fagot, saksofon, trąbka, róg, puzon, tuba oraz perkusja.

²² klawesyn, fortepian historyczny, lutnia, skrzypce historyczne/altówka historyczna, wiolonczela historyczna, viola da gamba, flet poprzeczny i obój historyczny.

²³ fortepian, gitara, gitara basowa, kontrabas, skrzypce, flet, saksofon, trąbka, puzon, perkusja, wibrafon, elektroniczne instrumenty klawiszowe, instrumenty perkusyjne i akordeon.

²⁴ W roku akademickim 2022/2023 kierunek *Kompozycja, dyrygentura i teoria muzyki* został podzielony na powyższe dwa kierunki. Uruchomienie tych dwóch kierunków zostało dokonane zarządzeniem Rektora nr 3/12/2021 z 17 grudnia 2021 r.

Zgodnie z art. 53 ust. 7 ustawy PSWiN, w związku z posiadaniem przez Uczelnię kategorii naukowej A, utworzenie kierunków studiów nie wymagało zgody ministra.

²⁵ W roku akademickim 2023/2024 nie było naboru na specjalność - realizacja nagłośnienia.

²⁶ Od r.a. 2023/2024 w ramach kierunku Instrumentalistyka była realizowana specjalność Kameralistyka instrumentalna (II stopień).

Rektor wyjaśnił, że rozdzielenie kierunku Kompozycja, dyrygentura i teoria muzyki na dwa kierunki: Kompozycja i teoria muzyki oraz Dyrygentura, podyktowane było koniecznością lepszego dostosowania kwalifikacji absolwentów do możliwości uzyskania przez nich zatrudnienia i poprawą koordynacji procesu dydaktycznego.

Jak podał dalej Rektor, utworzenie kierunku Kameralistyka było odpowiedzią na zgłaszane zapotrzebowanie w tym zakresie. Rektor podał, że na szeroko pojętym rynku muzycznym brak jest wykształconych instrumentalistów - kameralistów, którzy natychmiast mogliby podjąć pracę we wszelkiego rodzaju zespołach i orkiestrach. Osobnym problemem jest sygnalizowany ogromny deficyt pianistów – kameralistów, bez których nie mogą funkcjonować: opery (prawie we wszystkich polskich operach pianiści - kameraliści to osoby z Europy Wschodniej), domy kultury, a przede wszystkim polskie szkolnictwo muzyczne i baletowe, które jest w stanie natychmiast wchłonąć ogromną liczbę pianistów - kameralistów. Rozważane jest też uruchomienie studiów dedykowanych pianistom - akompaniatorom dla baletu oraz tzw. coaching fortepianowy, który przygotowywałby specjalistów pianistów - korepetytorów do współpracy z wokalistami. Studia te mają niższą kosztochłonność, ponieważ nie ma w nich generujących największe koszty, a niezbędnych w programach studiów solowych, zajęć indywidualnych.

Natomiast utworzenie na kierunku Taniec studiów II stopnia było konsekwencją decyzji o powołaniu tego kierunku na poziomie studiów I stopnia, dając możliwość uzyskania pełnego wykształcenia na tym kierunku i dyplomu magisterskiego. Jak podał dalej Rektor, brak podobnego kierunku w akademiach muzycznych w Polsce dawał podstawy do pozytywnych oczekiwań co do ewentualnych kandydatów.

(akta kontroli str. 257-259)

Przeprowadzenie analizy oferty edukacyjnej Akademii nie było dokumentowane. Jak podał Rektor, działania podejmowane przez Akademię w zakresie zainteresowania kandydatów na studia są skuteczne, gdyż np. w przypadku wskaźnika liczby kandydatów na jedno miejsce na I stopień studiów stacjonarnych Akademia plasuje się w czołówce uczelni muzycznych w kraju – w roku akademickim 2023/2024 była pod tym względem najlepszą uczelnią (wskaźnik 4,87).

(akta kontroli str. 507-508)

1.7. Senat Akademii, stosownymi uchwałami²⁷, uchwalał warunki i tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia oraz sposób przeprowadzenia rekrutacji na pierwszy rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia w Akademii. W uchwałach tych upoważniano Rektora do ustalenia limitu przyjęć na pierwszy rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia oraz – na wniosek dziekana, do określenia limitu przyjęć dla poszczególnych specjalizacji. Warunkiem uruchomienia studiów niestacjonarnych na określonym kierunku i specjalności było przejęcie odpowiedniej liczby kandydatów, gwarantującej samofinansowanie studiów.

W latach objętych kontrolą, stosownymi decyzjami²⁸ Rektor Akademii, na podstawie ww. upoważnienia Senatu, corocznie ustalał te limity, a na wniosek wszystkich dziekanów, stosownymi decyzjami²⁹ określał limit dla poszczególnych kierunków, specjalności/specjalizacji.

²⁷ Z dnia 23 czerwca 2020 r. ze zmianą z 7 kwietnia 2021 r., 29 czerwca 2021 r. ze zmianą z 28 września 2021 r. oraz z 27 czerwca 2022 r.

²⁸ Z 5 maja 2021 r., 6 maja 2022 r. oraz z 8 maja 2023 r.

²⁹ Z dnia 21 czerwca 2021 r., 10 czerwca 2022 r. oraz z 12 czerwca 2023 r.

Ustalane przez Rektora limit miejsc na pierwszym roku studiów w Akademii, w każdym objętym kontrolą roku akademickim, był inny i wyniósł:

- na r.a. 2021/2022 - limit na studia stacjonarne - ogółem 321 miejsc, w tym 183 – studia I stopnia, 138 – studia II stopnia. Limit na studia niestacjonarne – 29 miejsc;
- na r.a. 2022/2023 - limit na studia stacjonarne - ogółem 283 miejsc, w tym 144 – studia I stopnia, 139 – studia II stopnia. Limit na studia niestacjonarne – 15 miejsc;
- na r.a. 2023/2024 - limit na studia stacjonarne - ogółem 308 miejsc, w tym 158 – studia I stopnia, 150 – studia II stopnia. Limit na studia niestacjonarne – 6 miejsc.

We wszystkich decyzjach Rektor zawarł zastrzeżenie, że ustalone limity nie dotyczą przyjęcia na studia cudzoziemców wnoszących opłaty za usługi edukacyjne.

(akta kontroli str. 249-250)

Wyjaśniając, w jaki sposób limity były przez Uczelnię określane w okresie objętym kontrolą, Rektor podał, że: „W celu określenia limitów miejsc na pierwszy rok studiów, prowadzone były konsultacje z dziekanami i kierownikami katedr, analizowano i brano pod uwagę dane o liczbie studentów kończących w danym roku akademickim studia na danym kierunku i specjalności oraz o liczbie osób, skreślonych z listy studentów. W przypadku kierunku Instrumentalistyka oraz specjalności Instrumentalistyka jazzowa pod uwagę była brana konieczność zapewnienia pełnej obsady instrumentów orkiestrowych i Big-bandu w procesie dydaktycznym”. Jak dalej podał Rektor, Uczelnia jest w stałym kontakcie z dyrektorami instytucji kultury - Narodową Orkiestrą Symfoniczną Polskiego Radia w Katowicach, Operą Śląską, Filharmonią Śląską, Orkiestrą AUKSO oraz Orkiestrą Archetti, monitorowano też funkcjonowanie innych polskich zespołów artystycznych. Jak wyjaśnił, Uczelnia posiada stale aktualizowaną wiedzę na temat zapotrzebowania potencjalnych pracodawców na absolwentów Akademii. Jak wyjaśnił dalej, dwa razy w roku zaprasza na spotkania dyrektorów szkół muzycznych i wizytatorów regionalnych, aby omówić wspólne problemy dotyczące zarówno oczekiwań Uczelni od kandydatów, jak i oczekiwań wobec absolwentów Akademii. Uwzględniane były wnioski płynące z monitoringu losów absolwentów, które śledzono w ogólnopolskim systemie ELA.

W r.a. 2022/2023 zostały uruchomione studia II stopnia na jednym kierunku – Kameralistyka instrumentalna, w następnym roku nabór na ten kierunek nie był prowadzony, a kameralistyka była prowadzona jako specjalności na kierunku Instrumentalistyka. Limit na ten kierunek został określony na sześć miejsc i sześć osób na te studia przyjęto.

Jak wyjaśnił Rektor, w oparciu o liczbę szkół muzycznych II stopnia i oczekiwania pracodawców, a także analizę potrzeb zgłaszanych przez dyrektorów regionalnych instytucji kultury określono pożądaną liczbę kameralistów w najbliższych pięciu latach na ok. 50 - 100 absolwentów i aby stopniowo wypełniać lukę ustalił limit na ok. 6 – 10 miejsc rocznie. Jak wyjaśnił Rektor, zmiana kierunku Kameralistyka na specjalność w ramach kierunku Instrumentalistyka miała na celu zwiększenie szans absolwentów na rynku pracy, poprzez uzyskanie przez nich uprawnień pedagogicznych. Rozpoznanie w zakresie powyższej zmiany nie było udokumentowane.

(akta kontroli str. 263, 506)

1.8. W latach 2022 – 2024 (do 15 kwietnia) Akademia nie była oceniona przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Jak wyjaśniła Kanclerz Akademii, ostatnia akredytacja miała miejsce w listopadzie 2019 r. na kierunku Jazz i muzyka estradowa z wynikiem pozytywnym (uchwała z maja 2020).

(akta kontroli str. 277)

W wyniku sprawdzenia programów studiów dla czterech kierunków studiów³⁰, dwóch obowiązujących od roku akademickiego 2020/2021 i dwóch – od r.a. 2022/2023, stwierdzono, że zawierały one elementy określone w art. 67 ustawy PSWiN oraz w § 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów³¹. Programy te zostały przyjęte stosownymi uchwałami Senatu, zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 11 ustawy PSWiN. W związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu z dnia 3 września 2021 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli szkół artystycznych i placówek artystycznych³², Senat, uchwałą z 16 grudnia 2021 r., dokonał zmiany programów studiów kierunków, które zostały rozpoczęte od roku akademickiego 2020/2021. Wprowadzone zmiany miały obowiązywać od semestru letniego roku akademickiego 2021/2022 i polegały na zwiększeniu liczby godzin i dodaniu nowych przedmiotów prowadzonych w Międzywydziałowym Studium Pedagogicznym, np. podstawy dydaktyki, emisja głosu.

Przedmioty w ramach MSP na wszystkich kierunkach pozostawały w module wybieralnym, studenci decydowali czy będą je realizować.

(akta kontroli str. 278-281, 354-363)

W analizowanych programach studiów, zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 3 ustawy PSWiN, dla zajęć organizowanych przez uczelnię została przypisana określona liczba punktów ECTS. Art. 67 ust. 3 ustawy PSWiN określił, ile godzinom (25-30) pracy studenta obejmującym zajęcia organizowane przez uczelnię oraz jego indywidualną pracę związaną z tymi zajęciami, odpowiada jeden punkt ECTS. Zgodnie z art. 67 ust. 2, ww. ustawy, punkty ECTS stanowią miarę średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania efektów uczenia się. W programach studiów podano liczbę punktów odpowiadających godzinom pracy studenta obejmującym tylko zajęcia organizowane przez Akademię, bez podania liczby godzin jego indywidualnej pracy związanych z tymi zajęciami. W rezultacie Uczelnia nie określiła, ile godzin na naukę student powinien przeznaczyć, by uzyskać pożądane efekty uczenia się. W wyniku takiego przekazu, punkty ECTS przypisane do danych zajęć nie odpowiadały określonej w art. 67 ust. 3 ustawy PSWiN liczbie godzin pracy studenta. Podana w analizowanych programach studiów liczba godzin pracy studenta obejmującej zajęcia organizowane przez uczelnię, nie spełniała wymogów określonych w art. 67 ust. 3 ustawy PSWiN, co przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 283-353)

1.9. W Akademii nie zostały wprowadzone regulacje wewnętrzne, dotyczące dokonywania systematycznej oceny programów studiów i ich doskonalenia.

Analiza protokołów z posiedzeń Rady Dyscypliny, wskazanej w wyjaśnieniach Kanclerz jako organ dokonujący systematycznej oceny programów studiów, wykazała, że Rada opiniowała proponowane przez dziekanów zmiany w programach

³⁰ Kompozycja i teoria muzyki / specjalność Kompozycja i teoria muzyki, I i II stopnia, Dyrygentura / specjalność dyrygentura symfoniczno – operowa, I i II stopnia, Wokalistyka / specjalność wokalo-aktorska I i II stopnia (profil operowy) oraz Instrumentalistyka – gra na instrumencie – fortepian.

³¹ Dz.U. 2023 poz. 2787, dalej „rozporządzenie w sprawie studiów”.

³² Dz.U. z 2023 r. poz. 2238.

studiów, co można uznać za działania dotyczące ich doskonalenia, natomiast nie dokonywała systematycznej ich oceny.

(akta kontroli str. 55, 266-276, 369-370)

W programach studiów uwzględniono przedmioty aktywizujące studentów w obszarze zatrudnienia. I tak w przedmiotach wykładanych na II stopniu studiów³³ – Promocja i marketing dóbr kultury uwzględniono zagadnienia dotyczące: prowadzenia własnej działalności gospodarczej, przedsiębiorczość, zarządzania i marketingu, a w przedmiocie Komunikacja społeczna i organizacja imprez uwzględniono zagadnienia dotyczące pozycji artysty na rynku pracy, negocjacji i budowania relacji z klientem oraz pozyskiwania finansowania zewnętrznego. Zagadnienie z zakresu praw autorskich były ujęte w przedmiocie Ochrona własności intelektualnej, wykładanym na I stopniu studiów³⁴.

Zagadnienia w zakresie autoprezentacji, radzenia sobie z emocjami czy stresem scenicznym były ujmowane w przedmiotach wykładanych na studiach I stopnia, np. praktyka estradowa i komunikacja interpersonalna oraz w warsztatach muzycznych - kierunki Wokalistyka i Instrumentalistyka, praktyka kameralna – Wokalistyka, opracowanie partii musicalowych – Wokalistyka. A na studiach II stopnia – np. na kierunku Wokalistyka był to przedmiot praktyka aktorska oraz charakteryzacja, praktyka wykonawcza muzyki dawnej.

W programach studiów I stopnia wykładano język obcy (angielski lub niemiecki). Dodatkowo na kierunku Wokalistyka, również w ramach zajęć obowiązkowych – język włoski, a w ramach zajęć kierunkowych i specjalnościowych – Fonetyka języka obcego z praktyką wykonawczą³⁵. Natomiast na kierunku Instrumentalistyka, specjalności Organy – muzyka kościelna, obowiązkowym językiem był łaciński.

(akta kontroli str. 282-353, 370-372)

Zgodnie z § 5 Statutu, wykłady w Akademii są otwarte, jednakże warunkiem uczestnictwa w wykładach jest wcześniejsze uzgodnienie udziału z prowadzącym.

(akta kontroli str. 53)

1.10. Akademia podejmowała działania mające na celu zapewnienie studentom możliwości rozwoju artystycznego. W Akademii nie określono standardu rozwoju artystycznego studentów odnoszącego się do uczestnictwa w wydarzeniach muzycznych na skalę regionalną, krajową lub międzynarodową.

Jak wyjaśniła Kanclerz Uczelni, dokument taki, niewymagany przepisami prawa, nie jest konieczny do realizacji celów Akademii. Studenci Akademii stale uczestniczyli w wydarzeniach muzycznych i kulturalnych na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym, a informacje o ich sukcesach były prezentowane na stronie Akademii³⁶. Jak wyjaśniła dalej Kanclerz, udział studentów w konkursach regulowany był w przepisach danego konkursu i nie był zależny od wskazania przez Akademię. Wsparcie Akademii dla studentów biorących udział w ww. wydarzeniach polegało na:

- dofinansowaniu kosztów podróży i pobytu,
- użyczaniu instrumentów muzycznych,
- udostępnianiu sal w celu przeprowadzania prób,
- przygotowywaniu nagrań wymaganych przy aplikowaniu na konkursy.

³³ Co potwierdzono w programach studiów poddanych analizie - na kierunkach Instrumentalistyka, Dyrygentura, Kompozycja i teoria muzyki oraz Wokalistyka.

³⁴ Co potwierdzono w programach studiów poddanych analizie – na kierunkach Instrumentalistyka, Dyrygentura, Kompozycja i teoria muzyki oraz Wokalistyka.

³⁵ Zajęcia te były z fonetyki języków : francuskiego, niemieckiego i rosyjskiego.

³⁶ <https://am.katowice.pl/akademia/nagrody-studentow>

W okresie objętym kontrolą, nie wystąpił przypadek rezygnacji studenta z uczestnictwa w wydarzeniu z uwagi na brak wystarczających środków finansowych.

(akta kontroli str. 392)

W Akademii zarządzeniem Rektora³⁷ określono zasady dofinansowania wyjazdów studenckich na konkursy oraz (od 2024 r.) związanych z uczestnictwem w innych wydarzeniach mających na celu reprezentowanie Akademii. W przypadku innych

wyjazdów – odbywały się one za indywidualną zgodą Rektora. Dofinansowaniu podlegały koszty noclegów i koszty podróży.

(akta kontroli str. 401-408)

W okresie objętym kontrolą, według przedłożonej przez Kanclerz informacji, studenci Akademii wzięli udział w 131 wydarzeniach artystycznych (koncerty, festiwale, spektakle teatralne), które odbyły się w salach Akademii i w innych jednostkach (np. w kościołach, w szkołach muzycznych) oraz brali udział w siedmiu sympozjach, konferencjach i sesjach naukowych.

(akta kontroli str. 381-394)

Zasady uczestnictwa w ww. wydarzeniach nie były określone w regulacjach wewnętrznych. Jak wyjaśniła Kanclerz, każdy ze studentów miał równe szanse i mógł uczestniczyć w wydarzeniu w zakresie swoich umiejętności.

(akta kontroli str. 372-373)

Studenci mieli też możliwość rozwoju artystycznego poprzez uczestnictwo w praktykach estradowych przez cały tok studiów. Jak podała Kanclerz, pozwalały one studentom przygotować się do prowadzenia samodzielnej działalności artystycznej oraz zdobywać doświadczenie artystyczne w kontakcie z innymi artystami i realizatorami. Praktyki estradowe umożliwiały nabycie umiejętności związanych z obyciem na scenie i dawały możliwość nauki kontroli zachowania w związku z publiczną prezentacją.

Jak podała dalej, w Akademii duży nacisk został położony na angażowanie studentów w działalność artystyczno-naukową, w Akademii zarejestrowano, działających w ramach poszczególnych katedr, 18 kół naukowych, których organizacją i promocją zajmowali się wyłącznie studenci.

(akta kontroli str. 395-400)

Akademia stwarzała warunki do udziału studentów w wydarzeniach artystycznych organizowanych przez podmioty z branży kulturalno-edukacyjnej, współpracując w tym zakresie z instytucjami miasta Katowice oraz regionu. Jak wyjaśniła Kanclerz, w okresie objętym kontrolą, z instytucjami kultury zrealizowano siedem projektów z udziałem studentów. I tak, m.in. z Operą Śląską zorganizowano galę „Opera wiecznie młoda”, z instytucją kultury - Katowice Miasto Ogrodów zorganizowano spektakl „Acis i Galatea”, z Filharmonią Zabrzeńską – koncert pasyjny oraz Wielką Galę Opery, Operetki i Musicalu.

(akta kontroli str. 373-374)

1.11. Akademia nie prowadziła monitoringu karier zawodowych swoich absolwentów. Rektor wyjaśnił, że obowiązująca ustawa PSWiN nie nakłada na uczelnie obowiązku prowadzenia monitoringu karier zawodowych swoich absolwentów, a jedynie daje jej taką możliwość, zgodnie z art. 352 ust. 14 ustawy PSWiN. Monitoring taki, prowadzi zgodnie z art. 352 ust. 1 ustawy PSWiN, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki. Jak podał dalej, w 2016 r. uruchomiono ogólnopolski system

³⁷ Nr 2 z 5 stycznia 2010 r. i nr 1 z 2 stycznia 2024 r. w sprawie dofinansowania wyjazdów studenckich.

monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych „ELA”, którego celem jest przekazywanie sprawdzonych, aktualnych i wyczerpujących informacji o sytuacji absolwentów na rynku pracy. Rektor podał też, że prowadzone uprzednio badanie losów zawodowych absolwentów przy pomocy ankiety, nie dało wiarygodnych wyników, ponieważ odsetek absolwentów, którzy odpowiedzieli na ankietę bardzo niski.

(akta kontroli str. 259-260)

Rektor wyjaśnił, że bardziej szczegółowe informacje dotyczące indywidualnych absolwentów pozyskiwane były z nieformalnych kontaktów z tymi absolwentami, z kontaktów z ich współpracownikami oraz z informacji ogólnie dostępnych (np. publikowanych wyników konkursów, w których uczestniczyli absolwenci, z recenzji ich koncertów, nagrań).

(akta kontroli str. 509)

1.12. Akademia nie prowadziła badania opinii u pracodawców o poziomie przygotowania zawodowego zatrudnionych absolwentów Uczelni, nie określiła też w regulacjach wewnętrznych zasad badania takich opinii. Jak wyjaśniła Kanclerz Akademii, większość absolwentów podejmuje zatrudnienie w szkołach artystycznych lub w podmiotach zajmujących się działalnością kulturalną, z którymi Akademia pozostaje w stałym kontakcie, na bieżąco otrzymując informację zwrotną o poziomie przygotowania zawodowego absolwentów i o potrzebach rynku pracy. Podała także, że utrzymując kontakt z wieloma absolwentami, Akademia uzyskuje informacje w tym zakresie od nich – zainteresowanych znalezieniem zatrudnienia.

(akta kontroli str. 374-375)

W wyjaśnieniach, Rektor nie podał przyczyny odstąpienia od badania opinii u pracodawców o poziomie przygotowania zawodowego zatrudnionych absolwentów Uczelni, wskazał natomiast, że przepisy § 7 ust. 2 rozporządzenia w sprawie studiów nie narzucają sposobu dokonywania takiej analizy. Jak wyjaśnił dalej, Akademia jest w stałym kontakcie z podmiotami zatrudniającymi absolwentów jak i z samymi absolwentami i na bieżąco analizuje przekazywane informacje o potrzebach rynku, pod kątem ewentualnego udoskonalania programu studiów bądź tworzenia nowych kierunków.

(akta kontroli str. 264)

1.13. Liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych w Akademii, według stanu na koniec 2021 r., 2022 r., 2023 r. i 30 marca 2024 r., wynosiła, odpowiednio: 220, 222, 221 i 219 osób, w tym na podstawowym miejscu pracy 168, 171, 166 oraz 165 osób. Według stanu na dzień 30 marca 2024 r., spośród 165 nauczycieli akademickich, zatrudnionych w Akademii na podstawowym miejscu pracy, dla 24 pracowników Akademii była jedynym miejscem pracy. 30 nauczycieli akademickich posiadało dodatkowe zatrudnienie w ramach stosunku pracy u jednego dodatkowego pracodawcy.

Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełne etaty pracowników Uczelni niebędących nauczycielami akademickimi, według stanu na koniec 2021 r., 2022 r., 2023 r. wynosiło odpowiednio: 101,5, 103,7, 107,7 osób.

(akta kontroli str. 409-412, 978, 1004, 1034)

W latach 2020 – 2024 (I kwartał) z Akademii zaprzestało świadczenia pracy ogółem 215 nauczycieli akademickich, w tym 211 osób w uwagi na upływ czasu, na który umowa o pracę była zawarta, trzy osoby odeszły na mocy porozumienia stron (dwóch profesorów i jeden instruktor), a w przypadku jednej osoby (profesor uczelni) rozwiązanie umowy nastąpiło bez wypowiedzenia. Nie wystąpił przypadek rozwiązywania umowy o pracę za wypowiedzeniem. Z ww. osób, 188 zostało ponownie

zatrudnionych. Rozwiązanie stosunku pracy w związku z upływem czasu, na który umowa o pracę była zawarta, odnotowano w grupie wykładowców (86) i asystentów (63), z nauczycielami z tej grupy ponownie nawiązano stosunek pracy, z odpowiednio 78 i 61 osobami.

W latach 2020 – 2024 (I kwartał), w Akademii nawiązano stosunek pracy z 293 nauczycielami akademickimi. Najwięcej – 155 nauczycieli akademickich zostało przyjętych w wyniku naboru wewnętrznego, w wyniku naboru zewnętrznego – 81 osób, a w wyniku awansu zawodowego/naukowego - 57 osób. Nie wystąpił przypadek zatrudnienia w wyniku przeniesienia. Najwięcej przyjęć było w grupach wykładowców – 106 osób, w tym 78 osób w wyniku naboru wewnętrznego i 28 w wyniku naboru zewnętrznego oraz w grupie asystentów – 74 osoby, w tym 39 osób w wyniku naboru wewnętrznego i 35 w wyniku naboru zewnętrznego.

(akta kontroli str. 413-414)

1.14. Pracownikom Akademii zapewniono prawidłowe warunki zatrudnienia w zakresie minimalnego wynagrodzenia.

Na podstawie dokumentacji księgowej z wybranych czterech miesięcy z okresu objętego kontrolą, tj. za październik 2022 r., za maj 2023 r., za sierpień 2023 r. oraz za marzec 2024 r. stwierdzono, że nie wystąpił przypadek naliczenia w ww. miesiącach pracownikom Akademii, zarówno nauczycielom akademickim jak i pracownikom niebędącym nauczycielami, wynagrodzenia za pracę w wysokości niższej niż wynagrodzenie minimalne przewidziane we właściwym dla danego okresu rozporządzeniu Rady Ministrów³⁸.

(akta kontroli str. 415)

W latach 2022 – 2024 wypłatę wyrównania wynagrodzenia z uwagi na nieosiągnięcie wynagrodzenia w kwocie minimalnej, zagwarantowanej przepisami prawa otrzymało w 2022 r. – dziewięciu pracowników, w 2023 r. - jeden pracownik, a w 2024 r. – sześciu pracowników. Natomiast podwyższono wynagrodzenia, co najmniej do wysokości minimalnego, w 2022 r. – 59 pracownikom, w 2023 r. - 71 pracownikom, a w 2024 r. – 119 pracownikom.

W ww. latach pracownikom Akademii nie zmieniono warunków zatrudnienia, poprzez np. obniżenie wymiaru etatu, przeniesienia na niższe stanowiska czy obniżenie wynagrodzenia. Nie wystąpił też przypadek podejmowania działań związków, zawodowych działających w Uczelni, o których mowa w art. 38 § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy³⁹, tj. zgłoszenie pracodawcy zastrzeżenia, w przypadku uznania, że wypowiedzenie pracownikowi umowy o pracę było nieuzasadnione.

(akta kontroli str. 375-376)

1.15. W Akademii, w celu weryfikowania spełniania przez osoby zatrudnione na stanowiskach nauczycieli akademickich wymagań określonych w art. 113 pkt 2 i 3 ustawy PSWiN, wymagano złożenia stosownego oświadczenia. W oświadczeniu tym, kandydat do pracy w charakterze nauczyciela akademickiego oświadczał, że ma pełną zdolność do czynności prawnych, korzysta z pełni praw publicznych, nie był

³⁸ Tj. w rozporządzeniu z dnia 14 września 2021 r. Rady Ministrów w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2022 r. (Dz. U. poz. 1690), w rozporządzeniu Rady Ministrów z 13 września 2022 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2023 r. (Dz.U. poz. 1952) oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 września 2023 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2024 r. (Dz. U. 1983).

³⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1465, dalej: Kodeks pracy.

ukarany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe oraz, że nie został ukarany karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 276 ust. 1 pkt 7 i 8 ustawy PSWiN.

(akta kontroli str. 376)

W latach 2022 – 2024 na stanowiskach nauczycieli akademickich, w wyniku konkursów, zatrudnionych zostało 17 osób. Na próbie dokumentacji losowo wybranych 10 nauczycieli akademickich zatrudnionych w Akademii w okresie objętym kontrolą, stwierdzono, że uzyskano od nich złożenie oświadczenia w sprawie spełniania przez nich wymagań określonych w art. 113 pkt 2 i 3 ustawy PSWiN. Stwierdzono także, że ustalone wymagania w ww. ogłoszeniach o konkursie na stanowiska nauczycieli akademickich, były zgodne z art. 119 ust. 1 ustawy PSWiN oraz §§ 40 i 41 Statutu Akademii, a wymagane ogłoszenia udostępniane i publikowane, zgodnie z art. 119 ust. 3 i 4 ustawy PSWiN.

(akta kontroli str. 416-426)

1.16. Nauczyciele akademicy Akademii, z wyjątkiem Rektora, podlegali okresowej ocenie, zgodnie z art. 128 ust. 1 ustawy PSWiN. Procedura tej oceny została określona w zarządzeniu Rektora nr 10/9/2019 z 27 września 2019 r. w sprawie potwierdzenia kryteriów oceny okresowej dla poszczególnych grup pracowników i rodzajów stanowisk oraz określenia trybu i podmiotów dokonujących oceny okresowej nauczycieli akademickich. Nauczyciele podlegali ocenie okresowej w zakresie wykonywania obowiązków ustawowych oraz przestrzegania przepisów w prawie autorskim i prawach pokrewnych, a także własności przemysłowej. W zarządzeniu tym określono następujące kryteria ocen: osiągnięcia nauczyciela – artystyczne, naukowe, dydaktyczne i organizacyjne, jego zaangażowanie w pracę organów kolegialnych do których został wybrany, a przy ocenie wykonywania obowiązków dydaktycznych, miano uwzględniać ocenę dokonywaną przez studentów i doktorantów, w formie ankiety. Kryteria oceny okresowej zostały pozytywnie ocenione przez Senat Akademii w dniu 25 września 2019 r. oraz przez samorządy doktorantów i studentów, a także związki zawodowe, działające w Akademii. Do dnia zakończenia kontroli ww. kryteria nie uległy zmianie.

(akta kontroli str. 427-432)

Zgodnie z § 4 ww. zarządzenia Akademia umożliwiła studentom i doktorantom dokonanie, w formie ankiety, której wzór stanowił załącznik do zarządzenia, oceny nauczycieli akademickich w zakresie wypełniania przez nich obowiązków związanych z kształceniem. Ocena ta miała być uwzględniana przy dokonywaniu oceny okresowej.

Ostatnia ocena okresowa nauczycieli akademickich została wszczęta z dniem 1 października 2021 r. zarządzeniem Rektora nr 5/9/2021 z dnia 20 września 2021 r. w sprawie przeprowadzenia ocen okresowych nauczycieli akademickich w 2021 roku. Zgodnie z ww. procedurą postępowania, do 10 października 2021 r. Rektor powołał uczelnianą komisję oceniającą, a dziekani powołali wydziałowe komisje oceniające. Ocenie poddanych zostało 188 nauczycieli akademickich. Oceniani nauczyciele byli zobowiązani do przedłożenia Komisji Oceniającej informacji o działalności artystycznej, naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Wszyscy poddani ocenie nauczyciele akademicy uzyskali pozytywną ocenę.

(akta kontroli str. 442-450)

W wyniku badania dokumentacji losowo wybranych 10 osób z kadry nauczycieli akademickich, które zostały poddane ww. ocenie, stwierdzono, że osoby te przedłożyły Komisji Oceniającej wymaganą informację o działalności artystycznej, naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej, a ocenie został poddany zakres, o którym

mowa w art. 128 ust. 1 ustawy PSWiN. W dokonanej ocenie uwzględniono ocenę studentów i doktorantów, o której mowa w art. 128 ust. 4 ustawy PSWiN.

(akta kontroli str. 451-452)

1.17. W Akademii nie wprowadzono standardu rozwoju zawodowego pracowników akademickich dotyczący korzystania z instrumentów określonej jakości i uczestnictwa w wydarzeniach muzycznych.

Jak wyjaśniła Kanclerz, działania Akademii podejmowane w celu wspierania rozwoju zawodowego pracowników obejmowały m.in. udostępnianie nauczycielom akademickim instrumentów oraz innego wyposażenia, dofinansowane wyjazdów na wydarzenia muzyczne, oraz umożliwianie pedagogom wyjazdów w ramach programu Erasmus+. Akademia nie narzucała nauczycielom akademickim formy rozwoju, nie były także sporządzane indywidualne plany rozwoju zawodowego pracowników. Stosowane w Akademii formy podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich obejmowały ich udział w konferencjach, festiwalach, koncertach oraz w warsztatach, a pracowników niebędących nauczycielami akademickimi – w szkoleniach i warsztatach.

(akta kontroli str. 376-378)

Koszty poniesione przez Akademię z tytułu dofinansowania kosztów wyjazdu i uczestnictwa w ww. formach pracowników Akademii wyniosły w 2022 r. – 25,5 tys. zł, w 2023 r. – 39,8 tys. zł, a do 30 kwietnia 2024 r. – 1,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 453-454)

Nie wystąpił przypadek odmowy udzielenia zgody pracownikowi Akademii na jakąś formę czy zakres podnoszenia kwalifikacji.

Analiza wszystkich czterech form podnoszenia kwalifikacji: konferencje, warsztaty, sympozja i seminaria o najwyższej wartości, stwierdzono, że tematyka tych form była zbieżna z zakresem pracy nauczycieli akademickich i pracowników niebędących nauczycielami, którzy wzięli w nich udział.

(akta kontroli str. 453-458)

1.18. Zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 6 ustawy PSWiN, Senat Akademii, uchwałami z 20 grudnia 2022 r. i z 18 grudnia 2023 r., dokonał oceny funkcjonowania Uczelni odpowiednio w roku akademickim 2021/2022 i 2022/2023. Ocena Senatu za oba te lata była pozytywna. Jak podano w tych uchwałach, zostały one podjęte po zapoznaniu się ze sprawozdaniem Rektora z realizacji strategii Uczelni oraz jego zatwierdzeniem. W uchwałach nie zawarto wniosków i rekomendacji.

(akta kontroli str. 459-460)

W okresie objętym kontrolą, prowadzone przez Akademię kierunki studiów nie podlegały ocenie przez Polską Komisję Akredytacyjną.

(akta kontroli str. 379)

Do wewnętrznego systemu jakości kształcenia zaliczono Radę Dyscypliny oraz rady wydziałów. Do zadań Rady Dyscypliny powołanej, zgodnie z § 14 Statutu, w celu zapewnienia rozwoju Akademii i dążenia do stałego podnoszenia poziomu działalności artystycznej, dydaktycznej i naukowej, należała m.in. współpraca w zakresie dążenia do najwyższej jakości działalności naukowej, w tym twórczości artystycznej, w zakresie ewaluacji działalności naukowej, w zakresie zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia oraz opracowywanie projektów programów kształcenia. Działania Rady Dyscypliny zostały przedstawione w pkt 9 niniejszego wystąpienia. Do zadań rad wydziałów, zgodnie z § 27 Statutu, należało m.in. ustalanie ogólnych kierunków działalności wydziału, uchwalanie strategii rozwoju wydziału, zgodnej ze strategią rozwoju Akademii oraz podejmowanie uchwał w sprawach

procesu dydaktycznego, w szczególności dotyczących opiniowania wniosków dziekana do Senatu w sprawie planów i programów studiów oraz zapewnienia jakości kształcenia.

(akta kontroli str. 55, 61)

1.19. W strukturze Akademii funkcjonował audytor wewnętrzny, a do jego zadań⁴⁰ należała realizacja niezależnych i obiektywnych działań o charakterze zapewniającym i doradczym w celu wspierania Rektora Uczelni w realizacji celów i zadań poprzez systematyczną ocenę adekwatności, skuteczności i efektywności kontroli zarządczej.

(akta kontroli str. 27, 44)

W okresie objętym kontrolą, audytor objął audytem jedno zagadnienie będące przedmiotem niniejszej kontroli NIK, dotyczące pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne w Akademii. W wyniku tego audytu sformułowane zostało zalecenie dotyczące doprecyzowania zapisów wewnętrznych regulacji w sprawie ustalenia trybu i warunków zwalniania z opłaty rekrutacyjnej. Zalecenie to zostało zrealizowane. Do obowiązujących regulacji wewnętrznych⁴¹ Rektor wprowadził aneks, którym ustalił zasady i tryb zwalniania z opłaty rekrutacyjnej.

(akta kontroli str. 461-476)

1.20. W Akademii zapewniono funkcjonowanie kontroli zarządczej, o której mowa w art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴².

Zarządzeniem nr 3/12/2015 z dnia 21 grudnia 2015 r. Rektor wprowadził w Akademii System Kontroli Zarządczej, a jego celem było wsparcie procesu zarządzania Akademią, a zadaniem - dostarczenie Rektorowi informacji na temat rzetelności realizowanych celów. Corocznie, w latach objętych kontrolą, w Akademii powoływany był trzyosobowy Zespół ds. opracowania informacji o stanie kontroli zarządczej w Akademii za rok poprzedni. Zespół ten odpowiednio do 1 marca roku 2022, 2023 i 2024, opracowywał i przekazywał informacje o stanie systemu kontroli zarządczej odpowiednio w 2021, 2022 i 2023 roku. Ocena ta była dokonywana w oparciu o informacje na temat funkcjonowania kontroli zarządczej w badanych latach, według katalogu możliwych nieprawidłowości oraz o dane z kwestionariuszy samooceny⁴³ sporządzane przez pracowników i kierownictwo Uczelni oraz w oparciu o opinię audytora wewnętrznego dotyczącą funkcjonowania kontroli zarządczej w obszarach poddanych czynnościom audytowym w danym roku.

W ww. latach, tj. za 2021, 2022 i 2023 r. w żadnej z wyszczególnionych w katalogu możliwych nieprawidłowości lub słabości kontroli zarządczej, nie wystąpiła odpowiedź negatywna, a z opinii audytora wewnętrznego wynikało, że w obszarach poddanych czynnościom audytowym w danym roku w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

We wszystkich latach Zespół rekomendował przyjęcie przez Rektora oświadczenia o stanie kontroli zarządczej, wskazującego, że w Akademii w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

We wszystkich ww. latach Rektor złożył oświadczenie o stanie kontroli zarządczej odpowiednio: 17 marca 2022 r., 24 marca 2023 r. i 20 marca 2024 r. za rok poprzedni, opierając się o monitoring realizacji celów i zadań, samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora

⁴⁰ Zgodnie z § 17 załącznika nr 4 do regulaminu organizacyjnego, wprowadzonego zarządzeniem Rektora nr 2/3/2023 z 15 marca 2023 r.

⁴¹ Zarządzenie nr 4/5/2019 r. Rektora z dnia 24 maja 2019 r. w sprawie ustalenia trybu i warunków zwalniania, a także przypadków zwrotu opłat wskazanych w zarządzeniu Rektora nr 10/4/2019 r. z dnia 30 kwietnia w sprawie ustalenia opłat pobieranych od studentów oraz ich wysokość oraz terminów uiszczenia opłat. Aneks nr 1 został wprowadzony 3 kwietnia 2023 r.

⁴² Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.. Dalej ustawa o fp.

⁴³ Badanie ankietowe, wzór ankiety stanowił załącznik do ww. zarządzenia Rektora.

finansów publicznych, procesu zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego. Zostało ono również opublikowane na stronie BIP Uczelni.

(akta kontroli str. 477-495)

1.21. W Uczelni obowiązywało zarządzenie nr 7/1/2017 Rektora z 25 stycznia 2017 r. w sprawie postępowania ze skargami, wnioskami i petycjami w Akademii. Zadania w zakresie przyjmowania, rejestrowania i rozpatrywania skarg zostały powierzone Biuru Rektora, natomiast w zarządzeniu nie wymieniono obowiązku, o którym mowa w § 7 ust. 1 zarządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie postępowania ze skargami, wnioskami i petycjami w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego⁴⁴, tj. sporządzenia i przekazywania do 10 lutego każdego roku do komórki organizacyjnej sprawującej nadzór nad Uczelnią, rocznego sprawozdania z przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków w roku poprzedzającym sporządzenie sprawozdania. W rezultacie, w okresie objętym kontrolą, obowiązek ten nie był realizowany, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Sprawozdanie za rok 2021 i 2022 nie zostało przesłane, a za rok 2023 r. zostało przesłane, w wyniku kontroli NIK i z niezachowaniem terminu, tj. do 10 kwietnia 2024 r.

(akta kontroli str. 496-502)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Strategii Akademii, przyjętej uchwałą Senatu 15 grudnia 2011 r., choć zawarto cele i kierunki rozwoju Uczelni, to nie określono w niej wskaźników/mierników początkowych i docelowych zakładanych celów i zadań, nie określono pomiaru stopnia ich realizacji oraz zasad ich weryfikacji, a także sposobu rozliczania realizowanych działań w określonej perspektywie czasowej. Uniemożliwiało to rzetelną ocenę postępów, efektów i skuteczności zaplanowanych działań oraz ocenę ryzyka nieosiągnięcia zaplanowanych celów.

W Strategii nie określono obowiązującego systemu sprawozdawczego - nie zobowiązano Rektora do składania sprawozdań z jej realizacji i nie podano terminu do ich składania. Realizacja założeń Strategii nie była monitorowana. W rezultacie przydatność Strategii była istotnie ograniczona, a Uczelnia nie miała wiedzy o stopniu realizacji celów.

Powyższe działanie NIK uznaje za nierzetelne.

(akta kontroli str. 190-200)

W wyjaśnieniach Rektor nie podał przyczyn braku nowelizacji Strategii w ostatnich 13 latach, np. w celu dostosowania jej do zmian w obszarze kultury, wskazał natomiast, że znowelizowanie Strategii planowano po dostosowaniu wewnętrznych aktów prawnych do przepisów nowej ustawy o szkolnictwie wyższym⁴⁵, a dokonanie analizy Strategii wstrzymała pandemia COVID-19. Jak wyjaśnił dalej, cele wyznaczone w dokumencie z 2011 r. są cały czas aktualne. Odnosząc się do braku w Strategii mierników celów i zadań w niej zawartych, Rektor wyjaśnił, że w jego ocenie nie ma takiego obowiązku, a sprawozdanie z realizacji Strategii wystarczająco wskazywało na realizację przyjętych założeń w szerszym kontekście. Wyjaśnił także, że Strategia nie podlegała ocenie, bo nie jest to wymagane przez prawo.

(akta kontroli str. 255-256)

44 Dziennik Urzędowy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego poz. 81. Dalej: zarządzenie MKiDN w sprawie skarg.

45 Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742) weszła w życie z dniem 1 października 2018 r.

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z pkt II.B.6. załącznika do Komunikatu w sprawie standardów kontroli zarządczej⁴⁶ m.in.: cele i zadania należy określać jasno, ich wykonanie należy monitorować za pomocą wyznaczonych mierników oraz zaleca się przeprowadzanie oceny realizacji celów i zadań uwzględniając kryterium oszczędności, efektywności i skuteczności.

NIK zwraca też uwagę, że wskaźniki powinny umożliwiać mierzenie postępów realizacji zadania/planu/działań względem określonych celów lub innych wyznaczników. Wybór wskaźników winien być powiązany z typem realizowanego przedsięwzięcia i planowanymi działaniami.

Jakkolwiek ww. komunikat w świetle treści art. 87 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.⁴⁷ nie stanowi źródła prawa, to realizacja ujętych w nim standardów, zgodnych z międzynarodowymi, w myśl art. 69 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 ustawy o fp. ma na celu zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, co należy do obowiązków kierownika jednostki.

2. Niezgodnie z postanowieniami art. 67 ust. 2 i 3 ustawy PSWiN, w programach studiów, Akademia podała wyłącznie liczbę godzin zajęć organizowanych przez Uczelnię oraz liczbę punktów ECTS, nie podając liczby godzin indywidualnej pracy studenta. W rezultacie liczba przypisanych punktów ECTS do danych zajęć nie odpowiadała łącznym godzinom pracy studenta w ramach zajęć organizowanych przez Uczelnię oraz indywidualnej pracy związanej z tymi zajęciami, tj. średniego nakładu jego pracy niezbędnego do uzyskania efektów uczenia się.

(akta kontroli str. 282-353)

Rektor wyjaśnił, że ww. przepisy „jedynie definiują czym jest punkt ECTS, natomiast w żadnym miejscu nie nakładają na uczelnie obowiązku podawania oddzielnie liczby godzin indywidualnej pracy studenta, niezbędnej do uzyskania efektów uczenia się.

(akta kontroli str. 263-264)

Zdaniem NIK, w programie studiów powinno być wskazane, ile dana forma kształcenia (aktywności studenta) zajmuje czasu i ile potrzeba średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania efektów uczenia się oraz uzyskania liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie. W programie studiów takie kwestie powinny być dookreślone i zwymiarowane.

3. W latach 2022-2024 Akademia nie realizowała obowiązku sprawozdawczego, wynikającego z § 7 ust. 1 zarządzenia MKiDN w sprawie skarg.

Rektor wyjaśnił, że w ww. zarządzeniu obowiązki związane ze skargami i wnioskami zostały przypisane do Biura Rektora co oznacza, iż za sprawozdania z przyjmowania i załatwiania skarg i wniosków odpowiedzialne było Biuro Rektora. W jego ocenie, konieczność złożenia takiego sprawozdania nie wystąpiła, gdyż nie wpłynęły żadne skargi/wnioski bądź petycje. Jak wyjaśnił dalej, Akademia nie miała podstaw ażeby sądzić, że konieczne jest wysyłanie także „zerowych” sprawozdań, gdyż nigdy nie otrzymała żadnego ponaglenia bądź wezwania z Ministerstwa, co pozwalało uznać, iż przedstawione stanowisko jest słuszne.

(akta kontroli str. 257)

⁴⁶ Komunikat Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych.

⁴⁷ Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.

Zdaniem NIK, ww. zarządzenie nie zwalniało Uczelni z obowiązku przesyłania sprawozdań w związku z niewystąpieniem w danym okresie sprawozdawczym skarg i wniosków. Poza tym, informacja o braku skarg i wniosków w danej uczelni, jest też informacją dla Ministra.

OCENA CZĄSTKOWA

Akademia dostosowała organizację Uczelni do wymogów ustawy PSWiN. Prawidłowo powołane zostały ustawowe i statutowe organy Uczelni, a Rektor powołał osoby do pełnienia funkcji kierowniczych. Akademia prowadziła kształcenie w dziedzinie sztuki i w dyscyplinach artystycznych, zgodnie z ustaloną klasyfikacją, rzetelnie ustaliła zakres i skalę oferty edukacyjnej w zakresie kształcenia studentów. Zatrudnieni nauczyciele akademicy spełniali wymogi w zakresie ustalonym w art. 113 ustawy PSWiN, podlegali okresowej ocenie, a wynagrodzenia za pracę były naliczane prawidłowo.

Uchwalona Strategia Akademii nie określała wskaźników/mierników początkowych i docelowych zakładanych celów i zadań, a także pomiaru stopnia ich realizacji oraz zasad ich weryfikacji, co sprawiało, że przydatność Strategii była istotnie ograniczona, a Uczelnia nie miała wiedzy o stopniu realizacji celów i nie podejmowała ewentualnych działań ukierunkowanych na modyfikację przyjętych założeń. NIK jako nieprawidłowe oceniła nieuwzględnianie w programach studiów liczby godzin indywidualnej pracy studenta, a wykazywanie tylko liczby godzin zajęć organizowanych przez Uczelnię. W rezultacie liczba przypisanych punktów ECTS do danych zajęć nie odpowiadała łącznym godzinom pracy studenta - średniemu nakładowi jego pracy niezbędnemu do uzyskania efektów uczenia się.

OBSZAR

2. Zapewnienie i wykorzystanie bazy naukowo-dydaktycznej

Opis stanu faktycznego

2.1. W wyniku przeprowadzonej, w roku akademickim 2021/2022, rekrutacji na studia stacjonarne przyjęto 321 studentów (zgodnie z ustalonym limitem), a na studia niestacjonarne 29 (ustalony limit to 29 studentów).

Na studia stacjonarne I stopnia przyjęto 184 studentów, w tym na kierunki: Kompozycja, dyrygentura i teoria muzyki, Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, Wokalistyka oraz Jazz i muzyka rozrywkowa przyjęto tylu studentów, ile przewidziano miejsc, z tym zastrzeżeniem, że w wyniku decyzji podjętych przez Rektora liczba miejsc na kierunku Jazz i muzyka rozrywkowa została zwiększona; na kierunki: Instrumentalistyka i Taniec przyjęto mniej studentów niż przewidywał limit.

Na studia stacjonarne II stopnia przyjęto 137 studentów. Na wszystkie kierunki przyjęto taką liczbę studentów jaką przewidywał ustalony limit z zastrzeżeniem kierunku Jazz i muzyka estradowa, w przypadku którego to kierunku przyjęto na studia mniej studentów niż przewidywał limit.

Na studia niestacjonarne I stopnia jak i na studia niestacjonarne II stopnia, na kierunek Jazz i muzyka estradowa przyjęto tylu studentów ile przewidywał limit.

(akta kontroli str. 510-522; 526-528)

W wyniku przeprowadzonej, w roku akademickim 2022/2023, rekrutacji przyjęto 283 studentów na studia stacjonarne i 15 na studia niestacjonarne, co odpowiadało ustalonym limitom.

Na studia stacjonarne I stopnia przyjęto 144 studentów, na wszystkie kierunki przyjęto taką liczbę studentów jaką przewidywały limity.

Na studia stacjonarne II stopnia przyjęto 139 studentów, na wszystkie kierunki przyjęto taką liczbę studentów jaką przewidywały limity.

Na studia niestacjonarne II stopnia, kierunek Jazz i muzyka estradowa, przyjęto taką liczbę studentów jaką przewidywał limit.

(akta kontroli str. 529-541; 545-546)

W wyniku przeprowadzonej rekrutacji, w roku akademickim 2023/2024, przyjęto 310 studentów na studia stacjonarne (ustalony limit 311 studentów) i żadnego na studia niestacjonarne (ustalony limit 6 studentów).

Na studia stacjonarne I stopnia przyjęto 157 studentów, na wszystkie kierunki przyjęto taką liczbę studentów jaką przewidywały limity z wyjątkiem kierunku Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej, na który to kierunek przyjęto o jedną osobę mniej niż przewidywał limit.

Na studia stacjonarne II stopnia przyjęto 153 studentów, na wszystkie kierunki przyjęto taką liczbę studentów jak przewidywał limit.

Na studia niestacjonarne II stopnia nie przyjęto żadnego studenta.

(akta kontroli str. 547-558; 562-565)

Z powyżej przedstawionych danych wynika, iż w badanym okresie na pierwszy rok studiów nie przyjęto więcej studentów niż przewidywały limity.

Ogólna liczba przyjmowanych studentów na pierwszy rok wahała się między 350 przyjętych studentów w roku akademickim 2021/2022 na pierwszy rok studiów, a 300 studentów roku akademickim 2022/2023. W roku akademickim 2023/2024 przyjęto 316 studentów.

Wyraźną różnicę w ilości przyjętych studentów na pierwszy rok studiów między rokiem akademickim 2021/2022, a latami akademickimi 2022/2023 i 2023/2024 Kanclerz Akademii wyjaśniła faktem, iż w roku akademickim 2021/2022 udzielono urlopu rocznego aż 25 studentom, tym samym zmniejszyła się liczba studentów kończących Akademię w kolejnych latach akademickich. Z tego powodu koniecznym było uwzględnienie tej okoliczności określając liczbę studentów, jaką może przyjąć Akademia w kolejnych latach akademickich. W kolejnych wyjaśnieniach z dnia 28 sierpnia 2024 r. Kanclerz dodała: „Sytuacja z tak dużą liczbą urlopów rocznych wśród studentów ostatniego roku studiów nie zdarzyła się w historii Akademii i z przeprowadzonych analiz jednoznacznie wynika, iż była spowodowana czasem pandemii. Gdybyśmy ustalili limit przyjęć nie uwzględniając tego faktu, oznaczałoby to przyjęcie 25 studentów więcej a taki wzrost limitu nie jest uzasadniony zarówno merytorycznie, jak i finansowo.”

(akta kontroli str. 945-948, 2441-2442)

W badanym okresie spadała liczba przyjmowanych studentów na studia niestacjonarne. Przyjęcia na studia niestacjonarne realizowane były jedynie na kierunku Jazz i muzyka rozrywkowa. W roku akademickim 2021/2022 przyjęto 29 studentów, w roku 2022/2023 - 15 studentów, a w roku 2023/2024 nie przyjęto żadnego studenta.

W wyjaśnieniach z dnia 6 czerwca 2024 r. Kanclerz Akademii stwierdziła: „Przyczyną zaprzestania prowadzenia studiów niestacjonarnych na Wydziale Jazzu i Muzyki Rozrywkowej był brak chętnych do podjęcia studiów w tej formie. Przyczyn obserwowanej od paru lat tendencji spadkowej w zainteresowaniu studiowaniem na studiach niestacjonarnych w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego należy upatrywać w kosztach prowadzenia tej formy studiów. Studia niestacjonarne są studiami samofinansującymi się, co oznacza, że koszt ich prowadzenia przeniesiony jest na uczestnika kształcenia i ma swe odzwierciedlenie w wysokości opłat za semestr kształcenia”.

(akta kontroli str. 505-509)

Akademia w kontrolowanym okresie nie prowadziła studiów doktoranckich i szkół doktoranckich.

(akta kontroli str. 111, 254-260)

2.2. Senat Akademii, w badanym okresie, corocznie określał warunki i tryb, termin rozpoczęcia i zakończenia oraz sposób przeprowadzenia rekrutacji na I-szy rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia. Ogólne zasady przyjmowania na studia określone w ww. uchwałach odnosiły się również do przyjmowania na studia cudzoziemców. Cudzoziemcy chcący podjąć studia na Akademii zobowiązani byli do przedłożenia dodatkowych dokumentów, które zostały opisane w sposób nie budzący wątpliwości i weryfikowalny.

(akta kontroli str. 571-598)

Liczba przyjętych cudzoziemców na pierwszy rok studiów stacjonarnych wyniosła:

- w roku akademickim 2021/2022 - 13 cudzoziemców na następujące kierunki studiów: Instrumentalistyka – ośmiu studentów (w tym czterech na studia płatne), Wokalistyka – dwóch studentów (w tym jeden na studia płatne), Kompozycja, dyrygentura i teoria muzyki – dwóch studentów (w tym jeden na płatne), Taniec – jeden student;
- w roku akademickim 2022/2023 - 23 cudzoziemców na następujące kierunki: Instrumentalistyka – 14 studentów (w tym siedmiu na studia płatne), Taniec – trzech studentów, Wokalistyka – czterech studentów (w tym dwóch na studia płatne), Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej – jeden student. Ponadto w roku akademickim 2022/2023 przyjęto jednego cudzoziemca na studia niestacjonarne na kierunku Jazz i muzyka estradowa;
- w roku akademickim 2023/2024 - 27 cudzoziemców na następujące kierunki studiów: Instrumentalistyka – 19 studentów (w tym dziewięciu na studia płatne), Dyrygentura – dwóch studentów, Wokalistyka – czterech studentów (w tym dwóch na studia płatne), Jazz i muzyka estradowa – dwóch studentów (w tym jeden na studia płatne)⁴⁸.

⁴⁹(akta kontroli str. 599-601)

W wyniku badania dokumentacji ustalono, iż: w przypadku pięciu studentów wśród dokumentów przedstawionych do kontroli brak było dokumentu potwierdzającego posiadanie przez nich ubezpieczenia zdrowotnego lub potwierdzającego objęcie studenta powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym lub dokumentu zawierającego oświadczenie ubezpieczyciela, że pokryje koszty leczenia studenta na terytorium RP; w jednym przypadku, wśród przedstawionych do kontroli dokumentów, brak było tłumaczenia na język polski przedstawionych dyplomów sporządzonych poza granicami Polski (przedstawione dyplomy zostały sporządzone w języku chińskim i przetłumaczone na język angielski), co przedstawiono dalej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

⁴⁸ Zgodnie z Zarządzeniami Rektora Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w sprawie: ustalenia opłat pobieranych od studentów, ich wysokości oraz terminów uiszczania opłat (Zarządzenia nr 3/4/2024 z dnia 11 kwietnia 2024r., Zarządzenie nr 2/4/2023 z dnia 3 kwietnia 2023 r., Zarządzenie 5/4/2022 z dnia 26 kwietnia 2022 r.) cudzoziemcy są zobowiązani do ich ponoszenia w wysokości określonej w niniejszych Zarządzeniach, chyba że są z nich zwolnieni na podstawie art. 324 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz studiujących na podstawie odrębnych umów (odpowiednio do wskazanych Zarządzeń: §1 ust. 1; §1 ust. 2; §1 ust. 2 Zarządzenia).

⁴⁹ Wymogi sformułowane w uchwałach Senatu Akademii dotyczących warunków i trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia oraz sposób przeprowadzenia rekrutacji na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach np. z dnia 27 czerwca 2022 r. w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia oraz sposobu przeprowadzenia rekrutacji na I rok stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w roku akademickim 2023/2024

Podstawami do zwolnienia z ponoszenia opłat było posiadanie Karty Polaka, a w dwóch przypadkach fakt bycia obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Wszyscy studenci zdawali egzamin, na podstawie którego oceniono ich umiejętności wymagane dla przyjęcia na studia.

(akta kontroli str. 602-603; 945-948)

2.3. Ogólna liczba studentów kształcących się w Akademii w okresie objętym kontrolą spadała – 852 w roku akademickim 2021/2022 (na studiach stacjonarnych 777 i studiach niestacjonarnych 75 studentów), 819 w roku akademickim 2022/2023 (na studiach stacjonarnych 769 i studiach niestacjonarnych 50 studentów), 805 w roku akademickim 2023/2024 (na studiach stacjonarnych 780 i studiach niestacjonarnych 25 studentów)⁵⁰.

(akta kontroli str. 604-619)

2.4. W roku akademickim 2021/2022 studia ukończyło 244 studentów spośród 341 studentów rozpoczynających naukę.⁵¹

Przyczynami, z powodu których studenci nie ukończyli studiów w cyklu 2 lub 3 letnim były: niezaliczenie semestru, niezłożenie egzaminu dyplomowego w wymaganym terminie, rezygnacja ze studiów, ukończenie studiów przed „planowanym” terminem, wykorzystanie urlopu rocznego, rezygnacja ze studiów z powodu rozpoczęcia studiów w systemie stacjonarnym.⁵²

(akta kontroli str. 620-629)

⁵⁰ W roku akademickim 2021/2022 na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia studiowało 497 studentów, a na studiach drugiego stopnia 280 studentów.

Na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia studiowało 48 studentów, na studiach drugiego stopnia – 27.

W roku akademickim 2022/2023 na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia studiowało 482 studentów, a na studiach drugiego stopnia – 287 studentów.

Na studiach niestacjonarnych na studiach pierwszego stopnia studiowało 26 studentów, a na studiach drugiego stopnia – 24 studentów, wszyscy na kierunku „Jazz i muzyka estradowa”.

W roku akademickim 2023/2024 na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia studiowało 456 studentów, a na studiach drugiego stopnia - 324. Na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia studiowało 11 studentów, a na studiach drugiego stopnia – 14, wszyscy na kierunku „Jazz i muzyka estradowa”.

⁵¹ Studia pierwszego stopnia rozpoczynane były w roku akademickim 2019/2020, a studia drugiego stopnia w roku akademickim 2020/2021.

Studia stacjonarne rozpoczęło 298 studentów, a ukończyło 217 studentów. Studia stacjonarne pierwszego stopnia rozpoczęło 168 studentów, a ukończyło 143 studentów. Studia stacjonarne drugiego stopnia rozpoczęło 130 studentów, a ukończyło 90 studentów.

Studia niestacjonarne ukończyło 27 studentów spośród 43 studentów rozpoczynających naukę. Studia niestacjonarne pierwszego stopnia rozpoczęło 29 studentów, a ukończyło 16 studentów. Studia niestacjonarne drugiego stopnia rozpoczęło 14 studentów, a ukończyło 11 studentów.

⁵² Studia pierwszego stopnia rozpoczynane były w roku akademickim 2020/2021, a studia drugiego stopnia w roku akademickim 2021/2022.

Studia stacjonarne I stopnia - z powodu: niezaliczenia semestru studiów nie ukończyło w normalnym trybie czterech studentów w roku 2020, trzech studentów w roku 2021; niezłożenia egzaminu dyplomowego w wymaganym terminie - 3 studentów w roku 2022; rezygnacji ze studiów - ośmiu studentów w roku 2020, po dwóch studentów w roku 2021 i 2022, jeden student w roku 2023; ukończenia studiów przed „planowanym” terminem - 5 studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2019/2020, ale nie od pierwszego semestru; wykorzystanie urlopu rocznego - trzech studentów w roku 2020, sześciu studentów w roku 2021, czterech studentów w roku 2022.

Studia stacjonarne II stopnia - z powodu: niezłożenia egzaminu dyplomowego w wymaganym terminie studiów nie ukończyło w normalnym trybie czterech studentów w 2022 r. i 14 studentów w 2023 r.; rezygnacji ze studiów - jeden student w roku 2020 i dwóch studentów w roku 2022; ukończenia studiów przed „planowanym” terminem - jeden student - rozpoczął on studia w roku akademickim 2020/2021, ale studia zaczął nie od pierwszego semestru; wykorzystania urlopu rocznego - dwóch studentów w roku 2020, dziewięciu studentów w roku 2021, sześciu studentów w roku 2022.

Studia niestacjonarne I stopnia - z powodu: niezaliczenia semestru studiów nie ukończyło w normalnym trybie dwóch studentów w roku 2020 i jeden student w roku 2023, niezłożenia egzaminu dyplomowego w wymaganym terminie - jeden student w roku 2023; rezygnacji ze studiów - trzech studentów w roku 2019, po jednym studentie w roku 2020 i 2021; rezygnacji ze studiów z powodu rozpoczęcia studiów w systemie stacjonarnym - trzech studentów w roku 2020 i jeden student w roku 2021.

Studia niestacjonarne II stopnia - z powodu: niezłożenia egzaminu dyplomowego w wymaganym terminie studiów nie ukończyło w normalnym trybie dwóch studentów w roku 2022; wykorzystania urlopu rocznego - jeden student w 2022 roku.

W roku akademickim 2022/2023 studia ukończyło 260 studentów spośród 354 studentów rozpoczynających naukę.⁵³

Przyczyny z powodu, których studenci nie ukończyli studiów w „normalnym” trybie były takie same jak w poprzednim roku oraz niewniesienie opłat przez studentów.⁵⁴

W roku akademickim 2023/2024, do końca czerwca 2024 r. egzamin dyplomowy złożyło 135 studentów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia oraz 69 studentów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych drugiego stopnia.

(akta kontroli str. 630-639)

2.5. Wartość środków trwałych znajdujących się na stanie Uczelni na koniec 2021 r. wyniosła 104 624,3 tys. zł (w tym wartość instrumentów muzycznych 19 595,6 tys. zł; sprzętu muzycznego 1 309,00 tys. zł. Na koniec 2022 r. wartość środków trwałych wyniosła 105 706,7 tys. zł (w tym wartość instrumentów muzycznych 20 029,4 tys. zł; sprzętu muzycznego 1 467,8 tys. zł). Na koniec 2023 roku wartość środków trwałych wzrosła do kwoty 107 138,4 tys. zł (w tym wartość: instrumentów muzycznych 21 162,8 tys. zł; sprzętu muzycznego 1 492,5 tys. zł). Na dzień 31 marca 2024 r. wartość środków trwałych wzrosła do kwoty 112 926,8 tys. zł (w tym wartość instrumentów muzycznych 26 921,3 tys. zł; sprzętu muzycznego 1 492, 5 tys. zł).

(akta kontroli str. 643)

Akademia prowadziła zajęcia dydaktyczne w pięciu budynkach, w których znajdowały się: 42 sale ćwiczeniowe, 11 pracowni specjalistycznych, 6 sal koncertowych, 91 sal wykładowych.

(akta kontroli str. 644-647)

Zakres ubezpieczenia dla składników majątkowych Akademii ustalono mając na uwadze, z jednej strony - ryzyko związane z potencjalnymi możliwościami wystąpienia zdarzeń losowych powodujących w nich szkodę, a z drugiej strony biorąc – optymalizację kosztów ochrony ubezpieczeniowej. Dokonano także analizy przebiegu szkodowości z wcześniejszych okresów ubezpieczenia – 5 lat wstecz. Odzwierciedleniem dokonanej analizy było ustalenie zakresu ubezpieczenia posiadanych przez Akademię składników majątkowych. Ustalony w ten sposób zakres ubezpieczenia majątkowego obejmował wszystkie szkody wynikające z utraty, zniszczenia, uszkodzenia przedmiotu ubezpieczenia powstałego w wyniku zdarzeń zaistniałych w okresie ubezpieczenia (w tym również kradzieży z włamaniem i rabunku). Sprzęt elektroniczny Akademia objęła dodatkowym ubezpieczeniem od kradzieży z włamaniem i rabunku. Również instrumenty muzyczne zostały objęte dodatkowym ubezpieczeniem od zdarzeń mogących wystąpić w trakcie ich

⁵³ Studia pierwszego stopnia rozpoczynane były w roku akademickim 2020/2021, a studia drugiego stopnia w roku akademickim 2021/2022.

⁵⁴ Studia stacjonarne I stopnia - z powodu: niezaliczenia semestru studiów nie ukończyło czterech studentów w roku 2021, i po dwóch studentów w roku 2022 i 2023; rezygnacji ze studiów - dwóch studentów w roku 2020, siedmiu studentów w roku 2021, czterech studentów w roku 2022, sześciu studentów w roku 2023; ukończenia studiów przed „planowanym” terminem - trzech studentów rozpoczęło studia w roku akademickim 2020/2021, ale studia zaczynali nie od pierwszego semestru; wykorzystanie urlopu rocznego - po pięciu studentów w roku 2021 i 2022, jeden student w roku 2023.

Studia stacjonarne II stopnia z powodu: niezaliczenia semestru studiów nie ukończyło trzech studentów w roku 2022 i jeden student w roku 2023; rezygnacji ze studiów - dwóch studentów w roku 2021 i po jednym studentem w roku 2022 i 2023; niezłożenia egzaminu dyplomowego w wymaganym terminie - siedmiu studentów w roku 2024; wykorzystania urlopu rocznego - trzech studentów w roku 2021, 13 studentów w roku 2022, sześciu studentów w roku 2023.

Studia niestacjonarne I stopnia z powodu: niezaliczenia semestru studiów nie ukończył jeden student w roku 2023; niewniesienia opłat - dwóch studentów w roku 2021; rezygnacji ze studiów - dwóch studentów w roku 2020 i czterech studentów w roku 2021; rezygnacji ze studiów z powodu rozpoczęcia studiów w systemie stacjonarnym - dwóch studentów w roku 2021; wykorzystania urlopu rocznego - jeden student w roku 2021.

Studia niestacjonarne II stopnia z powodu: rezygnacja ze studiów, studiów nie ukończyło dwóch studentów w roku 2022; wykorzystania urlopu rocznego - dwóch studentów w roku 2023.

transportu. Kryterium wyodrębnienia składników majątkowych do objęcia ich pełnym zakresem ubezpieczenia była ich wartość. Przedmiotowe składniki majątkowe zostały ubezpieczone na sumy stałe. Niskocenne składniki majątkowe oraz wartości pieniężne - gotówka zostały ubezpieczone w systemie na I ryzyko.⁵⁵

W okresie objętym kontrolą umowy ubezpieczenia mienia zawierane były na okresy od 12 marca do 11 marca roku następującego po roku zawarcia umowy ubezpieczenia. Pierwsza umowa została zawarta w roku 2021, a ostatnia poddana kontroli w roku 2024.

W okresie kontrolnym poza ubezpieczeniami majątkowymi Uczelnia posiadała również ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone osobie trzeciej: w związku z prowadzeniem działalności lub posiadaniem rzeczy, za produkt, za wykonanie usługi. Roczna składka z tytułu: ubezpieczenie mienia i utraty zysku brutto, dodatkowego ubezpieczenia sprzętu elektronicznego i dodatkowego ubezpieczenia instrumentów znajdujących się w transporcie w poszczególnych okresach ubezpieczeniowych rozpoczynających się od dnia 12 marca i kończących się w dniu 11 marca 2025 r. roku następnego przedstawia się następująco: w latach 2021/2022 – 60,2 tys. zł; w latach 2022/2023 – 61,1 tys. zł; w latach 2023/2024 – 54,4 tys. zł; a w latach 2024/2025 – 59,3 tys. zł.

(akta kontroli str.652-653, 2443-2499)

2.6. W związku z prowadzoną kontrolą, NIK, na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK, zleciła PSP przeprowadzenie kontroli w Akademii w celu sprawdzenia czy w obiektach budowlanych Uczelni zapewniono ochronę przeciwpożarową, tj. w zakresie określonym w art. 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej⁵⁶. Kontrolą zostały objęte trzy obiekty Akademii: Budynek Wydziału Instrumentalnego, Pawilon Dydaktyczny oraz Budynek Główny (tj. część zabytkowa wraz z atrium, sala koncertowa, biblioteka, czytelnia i pomieszczenia biurowe).

W protokołach PSP z ustaleń z czynności kontrolno – rozpoznawczych zawarto wykazy stwierdzonych nieprawidłowości, które przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 668-688)

Na podstawie art. 12 pkt 3 ustawy o NIK, na zlecenie NIK, kontrolę w Uczelni przeprowadził również Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Katowicach. W jej wyniku stwierdził, że: „budynki były i są wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem; dokonywano okresowych kontroli zgodnie z art. 62 ust. 1 Prawa budowlanego. Obiekty były i są utrzymywane w należytych stanie technicznym i estetycznym, zgodnie z art. 61 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane”.

(akta kontroli str. 689-691)

2.7. Akademia nie posiadała wewnętrznych regulacji dotyczących wynajmowania podmiotom zewnętrznym pomieszczeń, instrumentów, czy sprzętu artystycznego.

W okresie objętym kontrolą, Akademia wynajmowała podmiotom zewnętrznym jedynie Salę koncertową przy Centrum Nauki i Edukacji Muzycznej znajdującą się w budynku zlokalizowanym przy ul. Wojewódzkiej 33 (na dni bądź godziny). Salę koncertową w latach 2022-2023 na podstawie umów zawartych w formie pisemnej wynajęto po trzy razy w każdym roku. W roku 2024 - do dnia 31 marca, umów na wynajem Sali koncertowej nie zawarto.

⁵⁵ W systemie tym zakład ubezpieczeń bierze na siebie odpowiedzialność za pierwszą wyrządzoną szkodę w ubezpieczonym składniku majątkowym.

⁵⁶ Dz.U. z 2024 r. poz. 275.

Salę koncertową udostępniano podmiotom zewnętrznym także bez zawierania umowy w formie pisemnej. W 2022 roku takich udostępnień było 16, w roku 2023 – 15, a w 2024, do dnia 1 marca, takich wynajmów nie było.

(akta kontroli str. 697-698; 705-712; 716-718; 722-724; 727-731; 945-948)

Wartość uzyskanych przychodów z wynajmu Sali koncertowej wyniosła: w 2022 r. – 247,8 tys. zł, w 2023 r. – 200,4 tys. zł.

Na koniec 2022 r. stan należności wynosił 44,3 tys. zł (nie stwierdzono zaległości). W roku 2023 należności nie stwierdzono.

(akta kontroli str. 697-698)

W wyniku kontroli trzech umów ustalono, iż we wszystkich umowach określono: obowiązki ciążące na wynajmujących w trakcie korzystania przez nich z wynajmowanych pomieszczeń, sposób korzystania z wynajmowanych pomieszczeń, odpowiedzialność wynajmujących za szkody wyrządzone podczas korzystania z pomieszczeń. W jednym przypadku w umowie znalazły się również postanowienia regulujące odpowiedzialność stron w przypadku odstąpienia od umowy przez którąkolwiek z nich.

Jedna umowa nie zawiera postanowień regulujących sytuację stron w przypadku nieterminowej zapłaty wynagrodzenia przysługującego Uczelni.

W żadnej umowie nie znalazły się postanowienia dotyczące kar umownych. Należności związane z wynajmem Sali koncertowej były regulowane terminowo przez wszystkich wynajmujących.

(akta kontroli str. 705-712, 716-718, 722-724)

Płatności za wynajem Sali koncertowej w przypadkach udostępniania bez zawierania umowy w formie pisemnej regulowane były w terminach wskazanych na fakturach. Zgodność korzystania z Sali koncertowej z ustaleniami zawartymi w umowach Akademia kontrolowała poprzez wyznaczonego pracownika, który nadzorował sposób korzystania z Sali koncertowej w trakcie wynajmu Sali.

(akta kontroli str. 714-715, 720-721, 725-726, 732-733, 737-738)

Ustalając wysokość odpłatności za wynajem pomieszczeń Akademia uwzględniała: cel wynajmu Sali koncertowej (czy organizowane wydarzenie jest związane ze statutowymi zadaniami Akademii), odpłatność (bądź też nie) organizowanego w pomieszczeniach Akademii wydarzenia, ograniczenia jakie może wywołać organizowane wydarzenie w funkcjonowaniu uczelni i ich zakres, liczbę osób koniecznych do zapewnienia obsługi organizowanego wydarzenia, termin organizowanego wydarzenia (np. czy wydarzenie jest organizowane w dzień roboczy, czy wydarzenie przypada w okresie prowadzenia zajęć dydaktycznych Akademii).

Akademia przeprowadziła kalkulację kosztów wynajmu Sali koncertowej. We wszystkich kontrolowanych przypadkach przychody pochodzące z wynajmu Sali koncertowej pokrywały koszty ich wynajęcia przedstawione przez Akademię.

(akta kontroli str. 702-704, 945-948)

2.8. W Akademii nie określono wewnętrznych regulacji dotyczących wynajmowania obiektów/pomieszczeń, instrumentów muzycznych czy sprzętu artystycznego od podmiotów zewnętrznych.

Akademia w kontrolowanym okresie wynajmowała dodatkowe przestrzenie, służące celom dydaktycznym, na podstawie:

- dwóch umów wieloletnich, obejmujących okres od dnia 1 maja 2019 r. do dnia 30 czerwca 2026 r. (tj. najem sali koncertowej wraz z garderobami i jednym pomieszczeniem oraz najem innych pomieszczeń – umowy zawarte z tym samym podmiotem);
- umów odnawialnych rok rocznie, na początku roku akademickiego (sala gimnastyczna, studio nagrań).

Akademia bezumownie korzystała także z pomieszczeń dydaktycznych zlokalizowanych w budynku znajdującym się w Katowicach przy ul. Francuskiej. Wartość poniesionych kosztów z tytułu korzystania (umownego i bezumownego) z pomieszczeń wynajmowanych od podmiotów zewnętrznych wyniosła na koniec roku: 2022 – 249,0 tys. zł, 2023 – 270,1 tys. zł i na koniec I kwartału 2024 r. – 65,3 tys. zł.

Wartość zobowiązań z tytułu korzystania (umownego i bezumownego) z pomieszczeń wynajmowanych od podmiotów zewnętrznych wyniosła na koniec roku: 2022 – 8,7 tys. zł, 2023 – 27,0 tys. zł i na koniec I kwartału 2024 r. – 19,8 tys. zł. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

(akta kontroli str. 743-745, 758-762, 781-793, 798-836, 843-854)

Kontroli poddano umowy wynajmu studia nagrań (trzy umowy), sali koncertowej wraz z garderobami i jednym pomieszczeniem (jedna umowa) oraz sposób uregulowania wynajmu bezumownego pomieszczeń dydaktycznych zlokalizowanych w budynku w Katowicach przy ul. Francuskiej 12. Ustalono, iż Akademia terminowo wywiązywała się z obowiązku zapłaty czynszu.

(akta kontroli str. 743-755, 758-762, 783-793, 819, 836, 843-845)

Rektor Akademii potrzebę wynajmu pomieszczeń uzasadnił brakiem w zasobach Akademii pomieszczeń o odpowiednim wyposażeniu technicznym (studio nagrań) lub też braku odpowiedniej ilości pomieszczeń o właściwej dla prowadzenia zajęć wielkości (powierzchnia i kubatura). Również Kanclerz Akademii uzasadniając potrzebę wynajmu pomieszczeń wskazała na cele dydaktycznymi Uczelni i ponadto wskazała przedmioty realizowane w wynajmowanych pomieszczeniach oraz kierunki, których studenci z tych pomieszczeń korzystają.

(akta kontroli str. 748-749, 945-948, 2441-2442)

Cenę najmu wybranych do kontroli pomieszczeń ustalono w oparciu o negocjacje z wynajmującymi (studio nagrań oraz pomieszczenia, z których korzystano bezumownie), a w jednym poprzez akceptację ceny przedstawionej przez wynajmującego (sala koncertowa wraz z garderobami i pomieszczeniem). Akademia nie publikowała informacji o zamiarze wynajmowania pomieszczeń. Akademia nie publikowała informacji o zamiarze wynajmowania pomieszczeń. Kanclerz tą okoliczność wyjaśniła w następujący sposób: „W związku z faktem, iż wynajem pomieszczeń na cele dydaktyczne nie jest objęty postanowieniami ustawy prawo zamówień publicznych, a także przepisy ustawy o finansach publicznych nie zawierają szczególnych wymogów w tym zakresie, nie ma obligatoryjnych przesłanek, które wymagałyby od Akademii stosowania do wyboru najemcy szczególnych procedur, w tym publikowania informacji o zamiarze najmu. Kryterium wyboru pomieszczeń dydaktycznych jest poza ceną m.in. spełnienie wymogów dostosowania pomieszczeń do wysokospecjalistycznych potrzeb dydaktycznych Akademii oraz brak zastrzeżeń pedagogów i studentów. Z tych względów Akademia korzysta ze sprawdzonych pomieszczeń, spełniających jej wymagania i nie widzi potrzeby publikowania informacji w tym zakresie.” W jednym przypadku możliwość wynajęcia pomieszczeń Akademia sprawdzała w biurze wynajmu nieruchomości (sala koncertowa wraz z garderobami i jednym pomieszczeniem).

(akta kontroli str. 748-749, 794-797, 945-948)

W przypadku wynajmu pomieszczeń, których wynajem został wybrany do kontroli wysokość czynszu nie przewyższała ceny rynkowej⁵⁷.

(akta kontroli str. 748-757, 945-948)

Badanie dokumentacji dotyczącej wynajmowania pomieszczeń wybranych do kontroli wykazało, że strony prawidłowo wywiązywały się z swoich obowiązków.

(akta kontroli str. 748-749)

W okresie objętym kontrolą Akademia nie wynajmowała od podmiotów zewnętrznych instrumentów i sprzętu artystycznego

(akta kontroli str. 743-745)

2.9. Akademia zapewniała warunki niezbędne do realizacji jej zadań wskazanych w art. 11 PSWiN. Regulacje dotyczące gospodarowania bazą naukowo-dydaktyczną dotyczyły wybranych aspektów związanych z posiadaniem bazy, np. zasobami bibliotecznymi, wypożyczaniem instrumentów i udostępnianiem pomieszczeń studentom i pracownikom, przeprowadzaniem zamówień publicznych.

W wyniku przeprowadzonych oględzin wybranych pomieszczeń⁵⁸ oraz informacji przedstawionych przez Kanclerz Akademii Muzycznej stwierdzono, iż: pomieszczenia dydaktyczne w poszczególnych budynkach Akademii zostały przypisane do konkretnych wydziałów (czterech) Akademii. Z niektórych pomieszczeń korzystali studenci niezależnie od wydziału, na którym studiowali. Akademia posiadała sale: ćwiczeniowe, pracownie specjalistyczne, wykładowe i koncertowe. Dla wytypowanych do oględzin sal Akademia wskazała przedmioty, jakie są w nich nauczane oraz ich wyposażenie. W toku oględzin potwierdzono, iż wskazane wyposażenie znajduje się w wskazanych pomieszczeniach. Przedstawiony podział znajdował odzwierciedlenie w stanie faktycznym. Spośród sal poddanych oględzinom najmniejszymi były sale ćwiczeniowe. Niektórym z sal wykładowych, ze względu na ich wielkość przypisano również funkcje sal koncertowych. Deklarowane przeznaczenie sal potwierdziło również wyposażenie tychże pomieszczeń (np. w przypadku pomieszczenia, w którym uczono gry na fortepianie, ten instrument w Sali się znajdował).

(akta kontroli str. 880-893)

Akademia nie posiada sformalizowanych wewnętrznych regulacji odnoszących się do identyfikacji potrzeb w zakresie uzupełniania bądź modernizacji bazy naukowo-dydaktycznej niezbędnej do zapewnienia właściwej jakości procesu kształcenia.

(akta kontroli str. 852-854)

W okresie objętym kontrolą Akademia zidentyfikowała potrzeby odnoszące się do rozbudowy i modernizacji pomieszczeń Wydziału Jazzu i Muzyki Rozrywkowej, zakupu instrumentów muzycznych, modernizacji oświetlenia w Sali koncertowej.

W największym stopniu Akademii udało się zrealizować potrzeby związane zakupami instrumentów muzycznych, ich remontami i naprawami.

W trakcie kontroli realizowane były potrzeby związane z remontami i modernizacjami budynków i pomieszczeń np. modernizacja oświetlenia w Sali koncertowej.

Do dnia zakończenia kontroli nie zostały zrealizowane potrzeby w zakresie rozbudowy i modernizacji pomieszczeń Wydziału Jazzu i Muzyki Rozrywkowej oraz zakupu

⁵⁷ W przypadku studia nagrań Akademia przedstawiła dane z wcześniejszej umowy z innym wynajmującym, w której to umowie czynsz był wyższy. W przypadku sali koncertowej wraz z garderobami i jednym pomieszczeniem Akademia przedstawiła ofertę biura nieruchomości na podobne pomieszczenia jednakże pomieszczenia te nie spełniały wymagań Akademii. Również kontrolujący w trakcie kontroli sprawdził aktualne oferty wynajmu porównywalnych (pod względem powierzchni) pomieszczeń w Katowicach i ustalił, że ceny wynajmu pomieszczeń porównywalnych (pod względem powierzchni) były wyższe niż wysokość czynszu jaki Akademia uiszczała za wynajem sali koncertowej wraz z garderobami i jednym pomieszczeniem.

⁵⁸ Oględzinom poddano: Pomieszczenia w budynku zlokalizowanym w Katowicach przy ul. Zaczysze 5, sale numer: 207, 106C; ul. Wojewódzkiej 33 sale numer/opis: 10, 311, „Sala Kameralna III”, „Aula”; ul. Krasińskiego 27A sale numer/opis: 21, „Reżyserka – studio nagrań”.

niektórych instrumentów muzycznych (saksofony, instrumenty perkusyjne, fortepianu historycznego) z powodu braku środków finansowych. Kanclerz Akademii wyjaśniła, iż „Akademia na bieżąco poszukuje możliwości pozyskania środków pozabudżetowych na realizację poszczególnych zadań, w tym związanych z modernizacją pomieszczeń Wydziału Jazzu i Muzyki Rozrywkowej oraz na zakup instrumentów muzycznych. W przypadku informacji o programach umożliwiających otrzymanie dofinansowania Akademia składa stosowne wnioski i podejmuje działania w celu pozyskania środków. Jednakże w okresie ostatnich 4 lat nie pojawiły się żadne programy (czy też inne możliwości) przeznaczone do pozyskania środków na ww. cele, w związku z czym nie było możliwości aplikowania o otrzymanie środków. Modernizacja pomieszczeń Wydziału Jazzu i Muzyki Rozrywkowej została zgłoszona do programów inwestycyjnych MKiDN, a o problemach ze środkami na zakup instrumentów MKiDN jest stale informowane.”

(akta kontroli str. 852-854, 859-868, 2441-2442)

Uczelnia umożliwiała studentom wynajem określonych instrumentów. Proces ten uregulowano Zarządzeniem nr 11/9/2018 Rektora z dnia 28 września 2018 r., wprowadzającym Regulamin udostępniania instrumentów i akcesoriów muzycznych będących własnością Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach.

Uczelnia udostępniała następujące instrumenty: skrzypce, altówki, kontrabasy, flety, oboje, rożki, klarnety, fagoty, saksofony, waltornie, tuby, trąbki, puzony, akordeony, gitary i harfę. Liczba instrumentów możliwych do udostępnienia wynosiła 169.

Nie zdarzył się przypadek, aby prośba studenta o udostępnienie instrumentu została odrzucona. Akademia nie wymagała w procesach rekrutacyjnych, aby kandydaci na studia posiadali własne instrumenty.

Udostępnienie instrumentów odbywało się w oparciu o umowę, która określała wymagania (standardy), co do sposobu użytkowania instrumentów. Udostępnianie instrumentów odbywało się bezpłatnie. Kontrola przestrzegania tych standardów odbywała się przed i po okresie użytkowania (stan techniczny udostępnianego instrumentu) oraz w trakcie użytkowania dokonywanego przez pedagogów realizujących zajęcia. W przypadku niedochowania tych zobowiązań Uczelnia zastrzegła sobie prawo do zaprzestania udostępniania instrumentu. W czterech zweryfikowanych przypadkach udostępnienia instrumentów nie stwierdzono, aby w praktyce odstąpiono od zasad udostępniania instrumentów określonych w Zarządzeniu.

(akta kontroli str. 852-858)

2.10. W wyniku oględzin wybranych budynków⁵⁹ i pomieszczeń ustalono, iż: w budynkach zostały umieszczone w widocznych miejscach informacje o sposobie bezpiecznego i higienicznego korzystania z pomieszczeń uczelni oraz zasadach postępowania w razie wypadku lub awarii oraz plany ewakuacji osób z budynków i oznaczenia dróg ewakuacyjnych.

(akta kontroli str. 880-893)

Także na stronie internetowej Uczelni udostępnione zostały informacje o sposobie bezpiecznego i higienicznego korzystania z pomieszczeń uczelni i wyposażenia technicznego oraz o zasadach postępowania w razie wypadku lub awarii; informacje o sposobie postępowania w przypadkach wystąpienia bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia lub życia, zawierające numer telefonu alarmowego na terenie uczelni oraz adres poczty elektronicznej, na który należy zgłaszać informacje o tych zagrożeniach, a także informacje o sposobie dokumentowania zgłoszonego lub stwierdzonego

⁵⁹ Oględzinom poddano budynki zlokalizowane w Katowicach przy ul. Zacisze 5, ul. Wojewódzkiej 33, ul. Krasińskiego 27A.

zagrożenia dla zdrowia lub życia oraz sposobie jego usunięcia albo podjęcia działań zapobiegających temu zagrożeniu.

(akta kontroli str. 895-897)

Studenci odbywali szkolenie BHP na I semestrze studiów.

(akta kontroli str. 894)

W wyniku oględzin wybranych pomieszczeń stwierdzono, że żadne z pomieszczeń nie utraciło walorów funkcjonalnych, jednakże estetyka pomieszczeń znajdujących się w Pawilonie dydaktycznym uległa znacznemu obniżeniu, w wyniku ich bieżącego używania (wyblakłe farby na ścianach, w niektórych miejscach ściany są odrapane z farby, niektóre meble z widocznymi oznakami zużycia: niestabilne, odklejona okładzina).

W pomieszczeniach będących przedmiotem oględzin nie znajdowały się urządzenia techniczne i sprzęt, które wymagałyby instrukcji określających zasady bezpiecznego i higienicznego korzystania z tychże pomieszczeń⁶⁰.

Na wyposażenie stanowisk pracy wykładowców nie składały się urządzenia czy przedmioty, których przeznaczenie wiązałoby się jedynie z kształceniem osób z niepełnosprawnościami. Również miejsca kształcenia, takiego szczególnego wyposażenia (dedykowanego wyłącznie osobom niepełnosprawnym) nie posiadały. Uwzględnienie potrzeb osób z niepełnosprawnościami wynikało z realizacji odpowiednich przepisów związanych np. z prawem budowlanym (remonty, przeglądy, zakup schodolazu), dostosowaniem strony internetowej do potrzeb osób niedowidzących.

Dokonano także oględzin wybranego sprzętu technicznego. Oględzinom poddano m.in. następujące urządzenia: dźwig osobowy typu Monitor, heblarka do stroików obojowych, konsola foniczna z rozszerzeniem, skrzynią i stołem.⁶¹ Sprzęt ten był sprawny i Akademia posiadała instrukcje jego obsługi.

W budynkach należących do Akademii nie było pomieszczeń, do których dostęp osobom nieuprawnionym byłby wzbroniony.

Żadne z pomieszczeń dydaktycznych Uczelni nie było wyposażone w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania tej pomocy, co przedstawiono dalej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 880-893)

2.11. Akademia posiadała Bibliotekę Główną, której działalność uregulowana została Zarządzeniem nr 5/2010 z dnia 12 stycznia 2010 r. Rektora w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Biblioteki Głównej oraz Regulaminu korzystania ze zbiorów Biblioteki Głównej Akademii. Ochrona danych osobowych osób korzystających z Biblioteki realizowana była w oparciu o Zarządzenie 1/5/2018 z dnia 25 maja 2018 r. Rektora Akademii w sprawie wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa w zakresie ochrony danych osobowych w Akademii oraz Instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych w Akademii. W Akademii funkcjonował system biblioteczny o nazwie PROLIB służącym do korzystania z czytelni oraz wypożyczalnia zbiorów.

(akta kontroli str. 898-902)

Jak wskazała Dyrektor Biblioteki: Aktualnie zbiory Biblioteki liczą 140 tys. woluminów. Są to przede wszystkim druki muzyczne (78 128 wol.), książki (39 204 wol.), czasopisma (6 798 wol.) oraz materiały audiowizualne (14 789 wol.). Biblioteka posiada zbiory specjalne: starodruki (1 333 wol.), rękopisy muzyczne (2 750 wol.) i rękopisy literackie (1 239 wol.). W zasobach znajdują się też: fotografie, programy

⁶⁰ Mowa o urządzeniach, o których mowa w § pkt 4 Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia.

⁶¹ Pełna lista urządzeń poddanych oględzinom znajduje się w Protokole z oględzin.

(10 652 wol.) i afisze z wydarzeń muzycznych (17 760 wol.), znaczki pocztowe (536 sztuk), exlibrisy (969 sztuk), dokumenty życia społecznego oraz pamiątki osobiste kompozytorów. W sumie Biblioteka posiada około 175 tys. takich obiektów. Biblioteka posiada także zbiór periodyków muzycznych. Aktualnie abonuje 16 tytułów w tym 8 zagranicznych. Zbiory biblioteki obejmują również zbiór płyt gramofonowych, kaset magnetofonowych, płyt CD i płyt DVD oraz kaset video. Biblioteka subskrybuje bazę muzyki on-line Naxos Music Library, zawierającą 2 828 372 nagrań i ścieżek dźwiękowych. Biblioteka posiada także dostęp do Naxos Video Library, oferującej obszerny zbiór nagrań video z muzyką klasyczną, operą, baletem oraz koncertami. Kadra naukowa, studenci zgłaszają swoje potrzeby w zakresie potrzebnych im publikacji, materiałów mailowo, telefonicznie lub też bezpośrednio w wypożyczalni lub czytelni. Biblioteka poszukuje materiałów w innych placówkach i sprowadza z innych bibliotek książki, artykuły z czasopism.

Corocznie kupuje do swojego zbioru nowe publikacje. W roku 2022 Biblioteka zakupiła ogółem 196 pozycji, w 2023 – 275 pozycji, a do dnia 17 kwietnia 2024 r. – 58 pozycji. Zakupywane materiały w dużej części są realizowane na zgłaszane zapotrzebowanie kadry nauczycielskiej, czy też studentów. W 2022 r. na ich prośbę zakupiono 76 pozycji, w 2023 r. – 74 pozycje, a w 2024 r. – 50 pozycji.

Biblioteka gromadzi swoje zasoby w pomieszczeniach znajdujących się na dwóch kondygnacjach zajmujących powierzchnię 909 m². Studenci mogą korzystać z: wypożyczalni, czytelni, gabinetu słuchania muzyki.

(akta kontroli str. 907-908, 910-917)

Z 86 wskazanych w „Kartach przedmiotów” obowiązkowych publikacji, Biblioteka nie posiadała jedynie pozycji: Crook Hal, How to Improvise – an Approach to Practicing Improvisation; Tracy Mike, Jazz piano voicings, G. Campbell, Expansions: a method for developing new material for improvisation for all instruments. Niniejsze ustalenie oparto o literaturę wskazaną w dwunastu „kartach przedmiotu”.

(akta kontroli str. 918-942, 898-902, 918-942)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Naruszenie § 15 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów⁶², poprzez nieprzechowywanie w teczce akt osobowych studentów dokumentu stanowiącego podstawę ich przyjęcia na studia

Wśród dokumentów znajdujących się w teczkach akt osobowych wybranych do kontroli⁶³ w pięciu przypadkach brak było dokumentu potwierdzającego posiadanie przez studentów ubezpieczenia zdrowotnego lub dokumentu potwierdzającego objęcie studenta powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym lub dokumentu zawierającego oświadczenie ubezpieczyciela, że pokryje koszty leczenia studenta na terytorium RP.

Wymóg złożenia niniejszego dokumentu został sformułowany np. w § 3 ust. 2 załącznika do uchwały Senatu podjętej w dniu 27 czerwca 2022 r. w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia oraz sposobu przeprowadzenia rekrutacji na I rok stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w roku akademickim 2023/2024. W załączniku tym wśród dokumentów wymienionych w tym przepisie został wskazany m.in. dokument potwierdzający posiadanie polisy ubezpieczenia zdrowotnego lub Europejskiej Karty

⁶² Dz. U. 2023 r. poz. 2787.

⁶³ Badaniu poddano dokumentację odnoszącą się do sześciu studentów.

Ubezpieczenia Zdrowotnego na dany rok akademicki lub dokument potwierdzający, iż są objęci powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub dokument potwierdzający pokrycie przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.⁶⁴

Brak dokumentu w teczce akt osobowych studentów Kanclerz Akademii wyjaśniła w następujący sposób: „Weryfikacja ubezpieczenia dokonywana jest poprzez przedstawienie (okazywanie) pracownikowi Uczelni przez kandydata cudzoziemca dokumentu potwierdzającego ubezpieczenie. Kopie tych dokumentów nie są zatrzymywane w aktach studenta, gdyż nie jest to wymagane rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (...)”.

W ocenie NIK, jeżeli dokument poświadczający posiadanie polisy ubezpieczenia zdrowotnego był podstawą do przyjęcia na studia, to w świetle brzmienia § 15 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów winien znajdować się w teczce akt osobowych.

(akta kontroli str. 602-603; 945-948)

2. Naruszenie § 2 ust. 6 lit. a załącznika do uchwały Senatu podjętej w dniu 27 czerwca 2022 r. w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia oraz sposobu przeprowadzenia rekrutacji na I rok stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w roku akademickim 2023/2024.

Wśród dokumentów znajdujących się w teczce akt osobowych jednego ze studentów stwierdzono brak tłumaczenia przedłożonych przez niego dyplomów na język polski przez tłumacza przysięgłego. Przedstawione przez niego dyplomy sporządzone zostały w języku chińskim, a przetłumaczone na język angielski.

Kanclerz Akademii wyjaśniła, iż zgodnie z rekomendacją Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pracownicy uczeni mogą przyjmować dokumenty w językach, które znają, bez domagania się przedłożenia tłumaczeń przysięgłych.⁶⁵

W ocenie NIK jeżeli wymóg przedłożenia tłumaczenia dyplomu sporządzonego w języku obcym na język polski przez tłumacza przysięgłego został sformułowany w aktach związanych z rekrutacją studentów, to Akademia winna żądać jego przedłożenia. NIK pragnie zwrócić uwagę, iż wskazana przez Kanclerz Akademii rekomendacja Ministerstwa została wydana w dniu 22 października 2018 r. i Akademia miała wystarczająco dużo czasu na odpowiednie zastosowanie tejże rekomendacji w wewnętrznych aktach uczelni regulujących kwestie rekrutacji studentów. Dokument taki winien również znajdować się w teczce akt osobowych studenta, co byłoby zgodne z § 15 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. Tym samym wskazano, że w teczce akt osobowych studenta winno przechowywać się dokumenty stanowiące podstawę przyjęcia na studia.

(akta kontroli str. 602-603; 945-948)

3. Poddane oględzinom pomieszczenia, w których prowadzone były zajęcia dydaktyczne nie były wyposażone w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania tej pomocy, co naruszało § 6 pkt 5 rozporządzenia MNiSW z dnia 30 października

⁶⁵ Rekomendacja zamieszczona na tronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/nauka/cudzoziemcy>

2018 r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia⁶⁶.

(akta kontroli str. 880-893)

Kancierz Akademii wyjaśniła m.in., iż: budynki Akademii (...) są wyposażone w przenośne apteczki zawierające środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy oraz instrukcję o zasadach udzielania tej pomocy.” Jednocześnie Kancierz Akademii zwróciła uwagę, iż „Większość sal dydaktycznych przeznaczona jest do powadzenia zajęć dla jednej, maksymalnie dwóch osób, a prowadzone zajęcia nie stwarzają żadnego zagrożenia.” Dlatego „wyposażanie tych sal w dodatkowe apteczki jest obiektywnie bezcelowe, a powoduje powstawanie dodatkowych kosztów.”

(akta kontroli str. 2419)

NIK zwraca uwagę, że Akademia zobowiązana jest do przestrzegania przepisów prawa związanego z jej działalnością. Wymogi te zostały sformułowane w powszechnie obowiązującym akcie prawnym i nie można nieprzestrzegania tych wymogów tłumaczyć względami ekonomicznymi lub własnym osądem o ich racjonalności.

4. Przeprowadzona przez PSP kontrola, na zlecenie NIK⁶⁷, której przedmiotem było przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych w budynkach Akademii, tj. budynku głównym przy ul/ Wojewódzkiej nr 33 (BG), budynku przy ul. Zacisze nr 5 (BZ) oraz budynku (część dydaktyczna) przy ul. Krasieńskiego nr 27a, (BD) wykazała następujące nieprawidłowości:
 - a) w zakresie dróg ewakuacyjnych: brak zapewnienia drogi pożarowej, brak określonego sposobu doprowadzenia do budynku drogi pożarowej, brak obudowy poziomej drogi ewakuacyjnej, klatki schodowe, stanowiące pionowe drogi ewakuacyjne, były nieobudowane i niezamknięte drzwiami przeciwpożarowymi i dymoszczelnymi oraz niewyposażone w urządzenia służące do usuwania dymu – dotyczy budynków BG, BD i BZ;
 - b) stosowanie materiałów palnych w przyłączy wody do celów przeciwpożarowych oraz na ścianie zewnętrznej na granicy strefy pożarowej z budynkiem dydaktycznym, stwierdzono także składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji, w pomieszczeniach technicznych oraz w przestrzeni garażu podziemnego – dotyczy budynku BG;
 - c) w zakresie oświetlenia awaryjnego – stwierdzono jego niepełną sprawność, rozmieszczenie było szczątkowe, a także brak było opraw nad urządzeniami przeciwpożarowymi – dotyczy budynków BD i BZ;
 - d) niepełna sprawność systemu sygnalizacji pożaru, stwierdzono także przestrzeń nie w pełni zabezpieczonych przez elementy detekcyjne tego systemu – dotyczy budynków BG i BZ;
 - e) występowanie elementów bez określonej odporności ogniowej – konstrukcja dachu, zabudowa pomieszczenia recepcji, w sali koncertowej (przeznaczonej na 120 osób) oraz przejścia i przepusty instalacyjne przez elementy oddzielenia przeciwpożarowego – dotyczy budynku BZ;
 - f) przekroczone długości dojść ewakuacyjnych oraz niezabezpieczenie przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych (w części zabytkowej) – dotyczy budynków BG i BZ;
 - g) brak sygnalizacji dozoru i gotowości do działania central oddymiających klatki schodowe, brak wyposażenia kondygnacji piwnicy w hydranty z węzłem

⁶⁶ Dz. U. poz. 2090.

⁶⁷ Na podstawie art. 12 pkt 1 i 3 ustawy o NIK.

półsztywnym, brak wydzielenia pożarowego pomieszczenia hydroforu na cele przeciwpożarowe wraz z przyłączem wody, brak uruchomienia central wentylacji mechanicznej, brak wentylowania przedsionka przeciwpożarowego, oddzielającego budynek od garażu oraz brak potwierdzonych parametrów wydajności instalacji wodociągowej przeciwpożarowej przy jednoczesności poboru wody z dwóch hydrantów – dotyczy budynku BG;

- h) niepełna sprawność urządzeń służących do usuwania dymu z przestrzeni klatki schodowej, biblioteki i czytelnicy – dotyczy budynku BG;
- i) niewyposażenie wszystkich drzwi przeciwpożarowych w urządzenia samoczynnie zamykające – dotyczy budynku BG;
- j) uszkodzone przeciwpożarowe klapy odcinające na przewodach wentylacyjnych – dotyczy budynku BG;
- k) prowadzenie przez przedsionek przeciwpożarowy przewodów i kabli elektroenergetycznych, które nie zasilają urządzeń obsługujących ten przedsionek – dotyczy budynku BG.

(akta kontroli str. 668-691)

OCENA CZĄSTKOWA

Akademia przyjmowała na pierwszy rok studiów liczbę studentów zgodną z ustalonymi limitami. Także cudzoziemcy byli przyjmowani na studia zgodnie z określonymi zasadami. Jednak w Akademii nie przechowywano dokumentu potwierdzającego fakt posiadania przez cudzoziemców ubezpieczenia zdrowotnego, będącego podstawą przyjęcia na studia. Ponadto w jednym przypadku nie wyegzekwowała od studenta złożenia tłumaczenia na język polski dokonanego przez tłumacza przysięgłego dyplomów sporządzonych poza granicami Polski (dyplom sporządzony w języku obcym), wymaganego na podstawie regulacji wewnętrznych. Obiekty budowlane Akademii były poddawane wymaganym przez prawo budowlane przeglądom. Ich stan techniczny był dobry. W umowach z wynajmującymi salę koncertową określone zostały zasady wzajemnych rozliczeń oraz zasady odpowiedzialności za powierzone mienie. Wysokość ustalonego czynszu za wynajem sali koncertowej pokrywały koszty, jakie się z tym wiązały. Zobowiązania wobec Akademii przez wynajmujących były regulowane terminowo. Z kolei Akademia wynajmowała pomieszczenia od innych podmiotów komercyjnych w celu zapewnienia odpowiedniej liczby pomieszczeń dydaktycznych dla studentów. Koszt wynajmu pomieszczeń nie odbiegał od cen rynkowych. Czynsz za wynajmowane pomieszczenia był przez Akademię regulowany terminowo.

Posiadana przez Akademię baza naukowo-dydaktyczna zapewniała warunki niezbędne do realizacji jej zadań, aczkolwiek wymaga uzupełnienia. Uczelnia na bieżąco podejmowała działania zmierzające do ich usunięcia.

Obiekty budowlane i pomieszczenia w nich się znajdujące były wykorzystywane zgodnie z ich przeznaczeniem. Były w dobrym stanie funkcjonalnym, jednak nie spełniały wszystkich wymagań określonych w przepisach przeciwpożarowych.

Biblioteka aktywnie działała w celu zapewnienia dostępu do wszystkich publikacji niezbędnych w procesie dydaktycznym, jednak w przypadku trzech publikacji działania te były nieskuteczne.

W pomieszczeniach dydaktycznych Uczelni brak było apteczek zaopatrzonych w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania tej pomocy.

3. Gospodarowanie posiadanym majątkiem oraz rozporządzanie środkami finansowymi

Opis stanu faktycznego

3.1. Gospodarka finansowa Uczelni w latach 2022-2023 była prowadzona na podstawie zatwierdzonych przez Rektora Akademii i pozytywnie zaopiniowanych przez Radę Uczelni planów rzeczowo-finansowych⁶⁸. W PRF Uczelni na lata 2022 i 2023 (i ich zmianach) w sposób rzetelny ujęto wysokość subwencji oraz dotacji otrzymanych od Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego⁶⁹. Dane wynikające z PFR na lata 2022-2023 wprowadzono do zintegrowanego systemu informacji o szkolnictwie z uwzględnieniem terminu, o którym mowa w § 16 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 6 marca 2019 r. w sprawie danych przetwarzanych w Systemie POL-on⁷⁰.

Do czasu zatwierdzenia PRF na 2024 r. (22 marca 2024 r.) Uczelnia prowadziła gospodarkę na podstawie wstępnego limitu wydatków bieżących na rok 2024 (DSA-WF.311.14.2023.MT z 23 października 2023 r.), obowiązującego do dnia wydania Komunikatu MKiDN o wysokości subwencji dla uczelni artystycznych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego, potencjału badawczego oraz dotacji na działalność kulturalną przyznanych uczelniom artystycznym na rok 2024 oraz, jak wyjaśnił Rektor Akademii, w oparciu o wykonanie kosztów roku 2023 (wg danych za I-III kwartał) i prognozowany wskaźnik inflacji.

(akta kontroli str. 257, 975-1051)

3.2. Osiągnięte, w latach 2021 – 2023, przez Uczelnię przychody z działalności operacyjnej, w tym z podstawowej działalności operacyjnej i pozostałe przychody wyniosły odpowiednio:

- w 2021 r.: 42 820,8 tys. zł, 41 023,0 tys. zł i 1 797,8 tys. zł;
- w 2022 r.: 42 983,6 tys. zł (wzrost o 162,8 tys. zł, tj. o 0,4% w stosunku do roku 2021), 41 499,6 tys. zł (wzrost o 476,6 tys. zł, tj. o 1,2% w stosunku do roku 2021) i 1 484,0 tys. zł (spadek o 313,8 tys. zł, tj. o 17,5% w stosunku do roku 2021);
- w 2023 r.⁷¹: 49 164,1 tys. zł (wzrost o 6 180,5 tys. zł, tj. o 14,4% w stosunku do 2022 r., 47 136,4 tys. zł (wzrost w stosunku do roku 2022 o 5 636,8 tys. zł, tj. o 13,6%) i 2 027,7 tys. zł (wzrost o 543,7 tys. zł, tj. o 36,6% w stosunku do roku 2022);
- w I kw. 2024 r.: 14 219 tys. zł; 13 729,4 tys. zł; 489,6 tys. zł.

W strukturze tych przychodów największy udział miała subwencja na utrzymanie potencjału dydaktycznego i badawczego wynosząca w latach 2021 – 2023, odpowiednio: 36 279,5 tys. zł (84,7%), 37 435,1 tys. zł (87,1%) i 42 391,7 tys. zł (86,2%) przychodów z działalności operacyjnej Akademii.

Poniesione, w latach 2021 – 2023, przez Akademię koszty działalności operacyjnej, w tym koszty podstawowej działalności operacyjnej i pozostałe koszty wyniosły odpowiednio:

- w 2021 r.: 40 986,5 tys. zł, 40 940,0 tys. zł i 46,5 tys. zł;
- w 2022 r.: 42 983,4 tys. zł (wzrost o 1 996,9 tys. zł, tj. o 4,9% w stosunku do 2021 r.), 42 945,2 tys. (wzrost o 2 005,2 tys. zł, tj. o 4,9% w stosunku do 2021 r.) i 38,2 tys. zł (spadek o 8,3 tys. zł, tj. o 17,8% w stosunku do roku 2021);

⁶⁸ Dalej: PRF lub plan. W okresie objętym kontrolą Rada Uczelni opiniowała PRF.

⁶⁹ Dalej: MKiDN.

⁷⁰ Dz. U. poz. 700.

⁷¹ Dane za 2023 r. ze sprawozdania z wykonania PRF zatwierdzone przez Rektora Akademii i pozytywnie zaopiniowanego przez Radę Uczelni – przed badaniem sprawozdania finansowego przez audytora zewnętrznego.

- w 2023 r.: 48 516,1 tys. zł (wzrost o 5 532,7 tys. zł, tj. o 12,9% w stosunku do roku 2022), 48 478,4 tys. zł (5 533,2 tys. zł, tj. o 12,9% w stosunku do 2022 r.) i 37,7 tys. zł (spadek o 0,5 tys. zł, tj. o 1,3% w stosunku do 2022 r.);
- w I kw. 2024 r.: 11 688,3 tys. zł; 11 682,8 tys. zł; 5,5 tys. zł.

W strukturze tych kosztów największy udział miały koszty wynagrodzeń, wynoszące w latach 2021 – 2023 odpowiednio: 26 987,3 tys. zł (65,8%), 28 173,7 tys. zł (65,5%) i 31 007,4 tys. zł (63,9%) kosztów działalności operacyjnej Uczelni.

Koszt zużycia materiałów i energii kształtował się na przestrzeni lat 2021 – 2023 na podobnym poziomie i wyniósł, odpowiednio: 3 079,1 tys. zł, 3 380,3 tys. zł (wzrost o 301,2 tys. zł, tj. o 9,8% w stosunku do roku 2021) i 3 153,4 tys. zł (spadek o 226,9 tys. zł, tj. o 6,7% w stosunku do 2022 r.).

W latach 2021 – 2023 Uczelnia kończyła rok obrotowy z dodatnim wynikiem finansowym, wypracowując zysk netto w kwotach odpowiednio: 1 806,6 tys. zł, 537,1 tys. zł, i 3 299,2 tys. zł. (po korekcie dokonanej w trakcie kontroli – przed korektą 604,4 tys. zł). Zysk netto za lata 2021 i 2022, zgodnie z dyspozycją art. 409 ust. 3 PSWiN, przeznaczono na Fundusz Zasadniczy Uczelni.

(akta kontroli str. 1052-1057, 1975, 2018)

3.3. Na podstawie rocznych PRF i sprawozdań z ich wykonania, w odniesieniu do 2022 r. i 2023 r., stwierdzono, że zrealizowane koszty nie przekroczyły wysokości zaplanowanych kwot.

(akta kontroli str. 990-1044)

3.4. Należności Uczelni, w tym należności wymagalne z tytułu dostaw towarów i usług, w poszczególnych latach (2021-2024 I kw.) wyniosły odpowiednio, wg stanu na dzień:

- 31 grudnia 2021 r. - 45 622,8 tys. zł, w tym należności wymagalne - 73,2 tys. zł;
- 31 grudnia 2022 r. - 63 881,4 tys. zł, w tym należności wymagalne - 21,0 tys. zł;
- 31 grudnia 2023 r. - 67 701,4 tys. zł, w tym należności wymagalne - 3,2 tys. zł;
- 31 marca 2024 r. - 66 934,0 tys. zł, w tym należności wymagalne - 9,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 1059-1105)

W Uczelni nie wprowadzono regulacji wewnętrznej w zakresie dochodzenia należności od studentów z tytułu świadczonych usług edukacyjnych, jak również pozostałych opłat, np. z tytułu korzystania z domów studenckich. W dniu 1 lutego 2022 r.⁷² wypracowano schemat postępowania w zakresie przyspieszenia działań dotyczących egzekwowania należności za usługi edukacyjne, tym obowiązki pracowników: Kwestury, Działu Nauki i Nauczania i Komórki Prawnej.

(akta kontroli str. 1106)

Szczegółowym badaniem objęto próbie siedmiu powstałych w latach 2017-2020 zaległości różnego rodzaju o wartości 20,9 tys. zł, stanowiących 63,0% zaległości ogółem (33,2 tys. zł). Ustalono, że podejmowane przez Uczelnię działania windykacyjne były prawidłowe i (poza jednym przypadkiem – umorzenie postępowania egzekucyjnego) skuteczne. Jednak Uczelnia nie ujmowała w księgach rachunkowych odsetek od należności na dzień bilansowy, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1121-1142)

⁷² Notatka ze spotkania, w którym udział wzięli: Kanclerz i Kwestor Uczelni, Radca Prawny oraz pracownicy Działu Nauki i Nauczania oraz Kwestury.

3.5. Zarządzeniem nr 4/5/2019 z dnia 24 maja 2019 r. Rektor Akademii ustalił *tryb i warunki zwalniania, a także przypadki zwrotu opłat wskazanych w zarządzeniu Rektora nr 10/4/2019 z 30 kwietnia 2019 r. w sprawie ustalenia opłat pobieranych od studentów oraz ich wysokości oraz terminów uiszczania opłat*⁷³, zgodnie z którym zwolnienia z przedmiotowych opłat mogły być przyznane przez Rektora studentom, którzy: osiągalni wybitne wyniki w nauce w Akademii lub uczestniczyli w międzynarodowych programach stypendialnych, a także znajdowali się z przyczyn losowych w wyjątkowo trudnej sytuacji materialnej.

Zgodnie z §1 pkt 6 ww. zarządzenia – zwolnienia z opłat nie mogły przekraczać 1/3 obowiązującej opłaty. Jako podstawę udzielenia zwolnienia z opłat wskazano *udokumentowany wniosek zainteresowanego, zawierający stosowne uzasadnienie i zaopiniowany przez dziekana wydziału oraz przez przedstawiciela samorządu studenckiego.*

(akta kontroli str. 1143-1144)

W wyniku audytu wewnętrznego przeprowadzonego w dniach od 7 lutego 2022 r. do 16 maja 2022 r. w zakresie: *Pobieranie opłat za świadczone usługi edukacyjne w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach*, aneksem nr 1 z dnia 3 kwietnia 2023 r. do zarządzenia nr 4/5/2019 doprecyzowano warunki uzyskania zwolnienia z opłaty rekrutacyjnej, wskazując, że może ono być przyznane kandydatom na studia, którzy z przyczyn losowych znajdują się w wyjątkowo trudnej sytuacji materialnej. Jako podstawę uzyskania zwolnienia wskazano złożenie udokumentowanego wniosku wraz ze zgłoszeniem rekrutacyjnym, w terminie przewidzianym w informatorze na złożenie zgłoszenia rekrutacyjnego.

(akta kontroli str. 1145-1163)

Zarządzeniem nr 4/1/2024 Rektora Akademii z dnia 26 stycznia 2024 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 4/5/2019 warunek zwolnienia z opłat do wysokości 1/3 kwoty obowiązującej opłaty ograniczono do opłat za zajęcia dydaktyczne na studiach niestacjonarnych w przypadku podejmowania przez studenta studiów jednocześnie na dwóch kierunkach lub specjalnościach, wskazując jednocześnie, że *w pozostałym zakresie zwolnienie z opłat może dotyczyć części lub całości opłaty* (§ 1 pkt 1 ppkt 1).

(akta kontroli str. 1164)

W okresie objętym kontrolą Rektor Akademii udzielił czterem studentom (sześć decyzji) ulg w spłacie należności, w tym trzem zwolnienia całkowitego lub częściowego z opłaty za kształcenie na studiach stacjonarnych i jednemu zwolnienia z opłaty za powtarzanie określonych zajęć, na kwotę łączną 37,7 tys. zł. W trzech przypadkach udzielenie ulg nastąpiło z naruszeniem zarządzenia Rektora nr 4/5/2019 w sprawie ulg, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1165-1221)

3.6. W okresie objętym kontrolą Akademia posiadała zobowiązania, w tym zobowiązania wymagalne:

- wg stanu na dzień 31 marca 2022 r., w kwocie 0,3 tys. zł wobec Kancelarii Notarialnej z tytułu opłaty sądowej z terminem zapłaty na 7 marca 2022 r. – zapłaty dokonano 7 kwietnia 2022 r.;
- wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r., w kwocie 0,3 tys. zł wobec T-mobile Polska SA z tytułu usług telekomunikacyjnych z terminem zapłaty na 16 grudnia 2023 r. – płatność uregulowano 3 stycznia 2024 r.

(akta kontroli str. 1064, 1067-1070, 1100, 1222-1224)

Kwestor Uczelni wyjaśniła, że przyczyną powstania zobowiązań wymagalnych było niedopatrzenie pracownika.

(akta kontroli str. 1071, 1225)

⁷³ Dalej: zarządzenie Rektora nr 4/5/2019 w sprawie ulg.

3.7. Na przykładzie sprawozdań „Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych” oraz „Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji” za II i IV kwartał 2022 r. i 2023 r. oraz za I kwartał 2024 r. stwierdzono, że sporządzono je z zachowaniem zasad i terminów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁷⁴. Wartości wykazane w sprawozdaniach były zgodne z zapisami ksiąg rachunkowych Uczelni.

(akta kontroli str. 1072-1075, 1080-1083, 1091-1094, 1099-1102, 1104-1105)

3.8. W okresie objętym kontrolą Uczelnia otrzymała środki finansowe w kwotach: 73 172,6 tys. zł w 2022 r., 78 392,3 tys. zł w 2023 r. i 90 487,9 tys. zł. Przyznane środki na 2024 r., wyniosły 90 487,9 tys. zł. Środki te pochodziły z:

- subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego i badawczego [37 435,1 tys. zł w 2022 r. (kwota bazowa 35 442,0 tys. zł), 44 018,1 tys. zł w 2023 r. (kwota bazowa 41 473,1 tys. zł) i 50 736,0 tys. zł w 2024 r.⁷⁵;
- dotacji podmiotowych na działania związane z działalnością kulturalną (1 003,0 tys. zł w 2022 r., 1 010,0 tys. zł w 2023 r. i 1 023,9 tys. zł w 2024 r.)⁷⁶;
- dotacji podmiotowych na świadczenia dla studentów i doktorantów (1 314,0 tys. zł w 2022 r., 1 266,0 tys. zł w 2023 r. i 1 266,0 tys. zł w 2024 r.)⁷⁷;
- dotacji podmiotowych na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich lub w prowadzeniu działalności naukowej (19,0 tys. zł w 2022 r., 11,0 tys. zł w 2023 r. i 11,0 tys. zł w 2024 r.)⁷⁸;
- dotacji celowych na wydatki inwestycyjne z MKiDN (11 929,0 tys. zł w 2022 r., 32 000,0 tys. zł w 2023 r. i 36 931 tys. zł w 2024 r.);
- dotacji celowych na wydatki inwestycyjne z Urzędu Miasta Katowice (1 000,0 tys. zł w 2022 r.);
- środków finansowych z Funduszu Promocji Kultury (100,0 tys. zł w 2022 r.)⁷⁹;
- środków finansowych na realizację projektu „Wspieranie procesów konsolidacji uczelni” (272,5 tys. zł w 2022 r.)⁸⁰;
- środki finansowe na finansowanie projektów w ramach programu „Doskonała nauka II” (87,2 tys. zł w 2023 r.)⁸¹;
- dotacji celowej na organizację przedsięwzięć w ramach Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024 (520,0 tys. zł w 2024 r.)⁸².

Ponadto, w 2023 r. Uczelnia uzyskała dodatkowe środki pieniężne w łącznej kwocie 2 709,6 tys. zł w formie odsetek od posiadanych obligacji⁸³ (875,4 tys. zł) i odsetek bankowych od posiadanych rachunków bankowych (1 834,2 tys. zł), które nieprawidłowo ujęto w księgach rachunkowych, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 990-994, 1001-1005, 1016-1019, 1031-1035, 1046-1050, 1231-1247, 1487-1509, 2570)

⁷⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 652, dalej: rozporządzenie w sprawie sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

⁷⁵ Środki przekazane przez MKiDN.

⁷⁶ Środki przekazane przez MKiDN.

⁷⁷ Środki przekazane przez MKiDN.

⁷⁸ Środki przekazane przez MKiDN.

⁷⁹ Środki przekazane przez MKiDN.

⁸⁰ Środki przekazane przez Uniwersytet Śląski w Katowicach.

⁸¹ Środki przekazane przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

⁸² Środki przekazane przez Województwo Śląskie.

⁸³ Pismem z 25 listopada 2022 r. Prezes Rady Ministrów polecił Ministrowi Finansów przekazać Akademii Muzycznej w Katowicach na podwyższenie kapitału zasadniczego skarbowe papiery wartościowe o łącznej wartości 20,0 mln zł, których wartość ujęto w księgach rachunkowych na koncie 030-1 *Obligacje skarbowe*.

Otrzymane w 2022 r. przez Akademię środki z subwencji na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego i potencjału badawczego w kwocie 35 442,0 tys. zł uległy zwiększeniu do kwoty 37 435,1 tys. zł (zwiększenie o 1 993,1 tys. zł) w oparciu o:

- komunikat MKiDN z dnia 10 października 2022 r. o kwotę 326,1 tys. zł,
- decyzje MKiDN o nr DSA-WF.850.11.2022.MT z dnia 17 października 2022 r. o kwotę 1 022,0 tys. zł i z dnia 23 grudnia 2022 r. o kwotę 645,0 tys. zł.

(akta kontroli str. 1001, 1230, 1232-1251)

W 2022 r. Kanclerz Akademii, jako Sekretarz KRUA, złożyła pięć wniosków do MKiDN celem pozyskania środków finansowych na pokrycie kosztów KRUA w łącznej wartości 355,3 tys. zł⁸⁴.

(akta kontroli str. 1241, 2502-2506, 2571-2572)

Rektor Akademii, na podstawie pisma MKiDN⁸⁵, przyznał Kanclerz Uczelni (Sekretarz KRUA) dodatek zadaniowy, na czas od 1 stycznia 2022 r. do 31 sierpnia 2024 r. w wysokości 3,5 tys. zł, w związku ze zwiększeniem obowiązków związanych z pełnieniem funkcji Sekretarza KRUA, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2505-2507)

Wnioskiem z dnia 18 lipca 2022 r. Rektor Akademii zwrócił się do MKiDN o zwiększenie subwencji na rok 2022 w związku z uruchomieniem od roku akademickiego 2022/2023 drugiego stopnia studiów na kierunku *Taniec*, koniecznością zapewnienia wysoko wykwalifikowanej kadry pedagogicznej oraz bieżącymi kosztami Uczelni.

(akta kontroli str. 1241)

Decyzjami MKiDN o nr DSA-WF.850.11.2022.MT z dnia 17 października 2022 r. i z dnia 23 grudnia 2022 r. wydanymi, na podstawie art. 368 ust. 8 pkt 1 i 2 ustawy PSWiN, Minister zwiększył wysokość subwencji dla Uczelni odpowiednio o 1 022,0 tys. zł i o kwotę 645,0 tys. zł, z uwagi na trudną sytuację finansową Uczelni.

(akta kontroli str. 1242-1247)

Z otrzymanych w 2022 r. środków finansowych z subwencji MKiDN na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego i potencjału badawczego, zgodnie z rozliczeniem przedłożonym przez Kanclerz Akademii, 82,6 tys. zł przeznaczono na refundację kosztów działalności KRUA, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2501)

Subwencja otrzymana pierwotnie w 2023 r. w kwocie 41 473,1 tys. zł uległa zwiększeniu do kwoty 44 018,1 tys. zł (zwiększenie o 2 605,0 tys. zł) na mocy:

- komunikatu MKiDN z dnia 22 sierpnia 2023 r. o kwotę 409,0 tys. zł,
- decyzji MKiDN o nr DSA-WF.850.8.2023.MT: z dnia 14 września 2023 r. o kwotę 1 200,0 tys. zł, z dnia 22 listopada 2023 r. o kwotę 855,0 tys. zł i z dnia 8 grudnia 2023 r. o kwotę 81,0 tys. zł.

Otrzymane w latach 2022 i 2023 środki z subwencji Uczelnia wykorzystała w całości.

(akta kontroli str. 1492-1505)

⁸⁴ Z 14 marca 2022 r. na przygotowanie i organizację Narady Kanclerzy i Kwestorów w Sopocie w dniach 6-8 kwietnia 2022 r. na kwotę 75,8 tys. zł; z 21 kwietnia 2022 r. na koszty przyznania dodatku zadaniowego dla Sekretarza KRUA na kwotę 54,5 tys. zł; 1 czerwca 2022 r. na przygotowanie i organizację KRUA w Krakowie w dniach 29-30 czerwca 2022 r. na kwotę 37,0 tys. zł; z 16 sierpnia 2022 r. na przygotowanie i organizację KRUA w Warszawie w dniach 14-15 września 2022 r. na kwotę 45,5 tys. zł oraz z 14 października 2022 r. na współorganizację uroczystości wręczenia stypendiów Ministra za wybitne osiągnięcia przyznawane studentom i doktorantom uczelni artystycznych w dniu 29 listopada 2022 r. na Zamku Królewskim na kwotę 142,5 tys. zł.

⁸⁵ Nr DSA-WF.841.3.2022.MT z dnia 31 marca 2022 r. o wzroście subwencji dla Akademii w wysokości 3,5 tys. zł miesięcznie z przeznaczeniem na dodatek zadaniowy dla Kanclerz Uczelni.

Decyzją nr DSA-WF.850.8.2023.MT z dnia 22 listopada 2023 r., wydaną na wniosek Kanclerz Uczelni z dnia 9 października 2023 r. o przyznanie środków na pokrycie kosztów KRUA i bieżącą działalność Uczelni, MKiDN zwiększył wysokość subwencji dla Uczelni o kwotę 855,0 tys. zł.

Zgodnie z rozliczeniem przedłożonym przez Kanclerz Akademii, na refundację kosztów działalności KRUA przeznaczono kwotę 168,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 1499-1501, 2500, 2564)

Analiza przedłożonych w toku kontroli dokumentów, w tym księgowych, związanych z wydatkowaniem w latach 2022 – 2024 (I kw.) kwoty 6 200,9 tys. zł z subwencji na zadania określone w art. 365 pkt 1 lit. b) USWiN (realizację inwestycji w obszarze działalności dydaktycznej), w tym:

- 476,9 tys. zł w 2022 r. na zakup: dwóch fagotów (370,0 tys. zł), dwóch pianin (52,0 tys. zł) i instrumentów perkusyjnych (54,9 tys. zł);
- 5 715,8 tys. zł na zakup organów piszczałkowych;
- 8,1 tys. zł 2024 r. na sfinansowanie przewodu habilitacyjnego pracowników Uczelni,

wykazała, że środki te wydatkowane zostały zgodnie z przeznaczeniem i zawartymi umowami.

(akta kontroli str. 1255-1347, 1873-1883, 1900-1910, 2424-2439)

W ramach otrzymanych dotacji na działania związane z działalnością kulturalną kontroli poddano wydatkowanie środków w łącznej kwocie 251,7 tys. zł w tym:

- 138,0 tys. zł (w 2022 r.) na przygotowanie i produkcję filmu promocyjnego o długości do 10:00 min., w polskiej wersji językowej, prezentującego sylwetki studentów uczelni artystycznych;
- 102,4 tys. zł (w 2023 r.), w tym: 56,0 tys. zł na publikację monografii pt. „Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. 90-lat” i 46,4 tys. zł za udział w koncercie inauguracyjnym XIII Międzynarodowego Kursu Pianistycznego oraz prowadzenie zajęć w ramach Kursu;
- 11,3 tys. zł (w 2024 r.), w tym: 4,5 tys. zł na przygotowanie i przeprowadzenie warsztatów tańców śląskich z muzyką na żywo oraz 6,8 tys. zł na realizację i montaż nagrania audio-video opery „Bohema” Giacomo Pucciniego.

Stwierdzono, że środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, a sposób ich wydatkowania był zgodny z przepisami prawa i zawartymi umowami.

(akta kontroli str. 1354-1363, 1517-1560, 1664-1672)

W okresie objętym kontrolą Akademia, na podstawie zawartych umów, otrzymała od MKiDN środki finansowe w formie dotacji celowych na realizację zadania pn. „Opracowanie dokumentacji projektowej oraz budowa nowego obiektu Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 56 w wysokości:

- 11 929,0 tys. zł w 2022 r. (umowa nr 123/DF-V/AF/2021 podpisana 23 listopada 2021 r. wraz z aneksami);
- 32 000,0 tys. zł w 2023 r. (umowa nr 2/DF-V/AG/2023 podpisana 20 lutego 2023 r.);
- 36 931,0 tys. zł w 2024 r. (umowa nr 3/DF-V/AF/2024 r. podpisana 19 lutego 2024 r.);

Środki otrzymane w latach 2022 i 2023 zostały wykorzystane w całości. W I kw. 2024 r. z przyznanych środków Akademia wydatkowała 10 226,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 1364-1371, 1563-1571, 1673-1678)

Kontroli poddano wydatkowanie środków w łącznej kwocie 12 722,9 tys. zł, w tym: 3 227,4 tys. zł poniesione w 2022 r. i 9 495,4 tys. zł poniesione w 2023 r. Na podstawie przedłożonych faktur, wyciągów z konta rozrachunków z wykonawcą, protokołów rzeczowo-finansowych zaawansowania robót oraz sprawozdań z realizacji inwestycji w poszczególnych latach stwierdzono, że środki zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowach dotacji.

(akta kontroli str. 1372-1378, 1575-1591, 1604-1613)

3.9. W okresie objętym kontrolą w ramach zakupów inwestycyjnych Akademia dokonała zakupu organów piszczalkowych, instrumentów muzycznych, sprzętu artystycznego o łącznej wartości 6 575,2 tys. zł.⁸⁶ Ponadto w okresie objętym kontrolą Akademia realizowała inwestycję pn.: „Budowa nowego obiektu Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 56.” Wartość końcowa wynagrodzenia wykonawcy budynku wyniosła 120 2891 tys. zł.⁸⁷

W wyniku kontroli dwóch postępowań o udzielenie zamówień publicznych pn.: „Dostawa i montaż organów piszczalkowych w Sali koncertowej Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach”⁸⁸ o wartości ostatecznej - 5 715,8 tys. zł oraz „Dostawa instrumentów muzycznych dla Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, z podziałem na trzy zadania” o wartości - 1 000,7 tys. zł⁸⁹, stwierdzono, że:

- zamówienia zostały zrealizowane zgodnie z ich zakresem przedmiotowym, w terminach wskazanych w zawartych umowach, a wysokość wypłaconych terminowo wynagrodzeń odpowiadała umownym uzgodnieniom, z wyjątkiem jednego zamówienia, w którym nastąpił wzrost wynagrodzenia, ale wzrost ten został dokonany zgodnie z art. 455 ust. 2 ustawy PZP;
- wszystkie skontrolowane inwestycje miały zapewnione finansowanie pochodzące z subwencji MKiDN lub środków finansowych MKiDN na podstawie umowy zawartej między Akademią a Ministerstwem;
- zrealizowane przedsięwzięcia były zgodne z celami działalności Uczelni. W wyniku realizacji inwestycji związanych z zakupem instrumentów polepszeniu uległy możliwości dydaktyczne Uczelni poprzez poszerzenie instrumentarium Akademii lub pozyskanie instrumentów o szerszych możliwościach technicznych, a w wyniku realizacji robót budowlanych polepszeniu uległ stan techniczny pomieszczeń oraz instalacji.

(akta kontroli str. 910, 1690-1692, 1873-1892, 1900-1910)

3.10. W latach 2022 – 2024 (I kwartał) Akademia zawarła ogółem 1 088 umów cywilnoprawnych, na łączną kwotę 3 711,9 tys. zł, w tym w 2022 r. – 505 umów na kwotę 1 812,0 tys. zł, w 2023 r. – 500 umów na kwotę 1 721,0 tys. zł, a w I kwartale 2024 r. – 83 umowy na łączną kwotę 178,9 tys. zł.

Z przeglądu analitycznego prowadzonych rejestrów umów cywilnoprawnych wynika, że zawarte umowy dotyczyły w szczególności:

- spraw artystycznych (udziału w koncercie, prowadzenie warsztatów mistrzowskich, wykładów na konferencjach) - zawarto ogółem 363 umów na łączną kwotę 864,6 tys. zł (odpowiednio 179 umów na łączną kwotę

⁸⁶ Na dzień 31 marca 2024 r.

⁸⁷ Na dzień zakończenia kontroli.

⁸⁸ Ogłoszenie o zamówieniu zamieszczone w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej pod numerem 2021/S 132-350246, wartość szacunkowa zamówienia - 5 175,9 tys. zł; pierwotna wartość zawartej umowy – 5 531,3 tys. zł brutto. Dalej: Zakup organów piszczalkowych.

⁸⁹ Ogłoszenie o zamówieniu zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych pod numerem 2023/BZP 00134048/03/P, wartość szacunkowa zamówienia – 940,5 tys. zł; wartość zawartej umowy: Część 1 – 120,5 tys. zł brutto, Część 3 – 880,2 tys. zł brutto. Dalej: Zakup instrumentów muzycznych.

431,2 tys. zł, 170 umów na łączną kwotę 407,7 tys. zł oraz 14 umów na łączną kwotę 25,7 tys. zł;

- prowadzenia zajęć na studiach stacjonarnych, podyplomowych i niestacjonarnych - zawarto ogółem 392 umowy na łączną kwotę 1 918,4 tys. zł (odpowiednio 195 umów na łączną kwotę 990,0 tys. zł, 171 umów na łączną kwotę 876,1 tys. zł oraz 26 umów w na łączną kwotę 52,3 tys. zł;
- udziału w komisjach egzaminacyjnych, przygotowania i przeprowadzenia zajęć ze słuchaczami, konsultacje, oraz udziału w przewodach doktorskich i habilitacyjnych - zawarto ogółem 322 umowy na łączną kwotę 797,4 tys. zł (odpowiednio 126 umów na łączną kwotę 320,2 tys. zł, 155 umów na łączną kwotę 387,1 tys. zł oraz 41 umów w na łączną kwotę 89,9 tys. zł;
- obsługi, sprzątania i ochrony - zawarto ogółem 11 umów na łączną kwotę 131,4 tys. zł (odpowiednio 5 umów na łączną kwotę 70,5 tys. zł, cztery umowy na łączną kwotę 49,9 tys. zł oraz dwie umowy na łączną kwotę 11,0 tys. zł).

W ww. okresie Akademia zawarła 123 umowy ze swoimi pracownikami, w tym 118 umów z nauczycielami akademickimi oraz pięć z pracownikami administracyjnymi. Umowy z nauczycielami akademickimi dotyczyły prowadzenia zajęć ze słuchaczami studiów podyplomowych (62 umowy), przeprowadzenia zajęć ze słuchaczami roku przygotowawczego (10 umów) oraz przyjętych na roczny kurs doskonalący (12 umów), udziału w koncertach, prowadzenia warsztatów mistrzowskich, wykładów (28 umów) oraz konsultacji, koordynowanie procesów i innych prac (sześć umów).

(akta kontroli str. 1914-1917)

Na losowo wybranej próbie dokumentacji 10 umów cywilnoprawnych stwierdzono, że zakres zleconych zadań wynikał z potrzeb Akademii, a w przypadku zawarcia umowy z pracownikiem Akademii, zakres powierzonych do wykonania zadań nie pokrywał się z jego zakresem obowiązków. Umowy te zostały prawidłowo rozliczone.

(akta kontroli str. 1918-1919)

3.11. Uchwałą z dnia 28 listopada 2022 r. Rada Uczelni, realizując obowiązek wynikający z art. 410 PSWiN, dokonała wyboru firmy audytorskiej do badania sprawozdania finansowego Akademii za 2022 r. i 2023. Biegły rewident, w dniu 22 czerwca 2023 r. i dniu 25 czerwca 2024 r. sporządził sprawozdanie z badania sprawozdania finansowego odpowiednio za 2022 r. i 2023 r., wskazując, że sprawozdania finansowe: (1) przedstawiały rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Uczelni na dzień 31 grudnia 2022 r. i odpowiednio na dzień 31 grudnia 2023 r. oraz jej wyniku finansowego i przepływów pieniężnych, (2) były zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Uczelnią przepisami prawa oraz jej statutem, (3) zostały sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych. W sprawozdaniach audytora nie wskazywano na zagrożenia w kontynuowaniu działalności Uczelni.

(akta kontroli str. 1921, 1959-1962, 2048-2051)

3.12. W Akademii katalog opłat za świadczone usługi edukacyjne, wskazane w art. 79 ust. 1⁹⁰ PSWiN oraz inne czynności określone w art. 79 ust. 2⁹¹ PSWiN ustalony został zarządzeniem nr 10/4/2019 Rektora Akademii z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie *ustalania opłat pobieranych od studentów oraz ich wysokości oraz terminów uiszczania opłat*. Wysokość opłat określona ww. zarządzeniem dla osób rozpoczynających kształcenie w roku akademickiego 2019/2020 zmieniana była zarządzeniami Rektora: nr 6/4/2020 z 30 kwietnia 2020 r., nr 1/4/2021 z 28 kwietnia 2021 r., nr 5/4/2022 z 26 kwietnia 2022 r. i nr 2/4/2023 z 3 kwietnia 2023 r. odpowiednio dla osób rozpoczynających studia w latach (akademickich) 2020/2021,

⁹⁰ Poza: kształceniem na studiach w języku obcym, którego Uczelnia nie prowadzi (art. 79 ust. 1 pkt 3 PSWiN).

⁹¹ Poza: przeprowadzeniem potwierdzenia efektów uczenia się (art. 79 ust. 2 pkt 2 PSWiN).

2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024. Ustalono opłaty, zgodnie z wymogiem art. 80 ust. 2 PSWiN były opiniowane przez Zarząd Samorządu Studenckiego Uczelni. Opłaty za wydanie oraz za uwierzytelnienie dokumentów oraz za rekrutację na studia ustalono w kwotach zgodnych z kwotami określonymi odpowiednio w § 36 i § 38 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów⁹².

(akta kontroli str. 2054-2073)

Wysokość opłat za świadczone usługi edukacyjne, zgodnie z zarządzeniem nr 1/3/2019 Rektora Akademii z dnia 1 marca 2019 r. w sprawie: *ustalania wzoru, procedury sporządzania i zatwierdzania kalkulacji finansowej dla studiów niestacjonarnych i studiów podyplomowych*, ustalana była w oparciu o kalkulację przychodów i kosztów, sporządzana przez właściwego Kierownika Studiów Niestacjonarnych lub w zakresie studiów podyplomowych przez Dziekana.

(akta kontroli str. 2074-2075)

3.13. W poszczególnych latach badanego okresu Uczelnia posiadała, określone w art. 409 PSWiN, fundusze. Na koniec lat 2022-2023 i I kwartału 2024 r. stan środków poszczególnych funduszy przedstawiał się następująco:

- Fundusz zasadniczy, odpowiednio: 94 971,3 tys. zł⁹³, 89 427,0 tys. zł⁹⁴, 88 983,9 tys. zł⁹⁵ (91 839,9 tys. zł wg stanu na 30 czerwca 2024 r. po dokonaniu korekty zapisów księgowych);
- Fundusz stypendialny, odpowiednio: 392,3 tys. zł⁹⁶, 300,2 tys. zł⁹⁷, 158,0 tys. zł⁹⁸;
- ZFŚS, odpowiednio: 327,8 tys. zł⁹⁹, 501,4 tys. zł¹⁰⁰, 907,6 tys. zł¹⁰¹;
- Własny fundusz stypendialny odpowiednio: 3,2 tys. zł, 3,2 tys. zł, 3,2 tys. zł;
- Fundusz wsparcia osób niepełnosprawnych, odpowiednio: 1,3 tys. zł¹⁰², 1,1 tys. zł¹⁰³, 4,1 tys. zł¹⁰⁴.

(akta kontroli str. 2076-2080)

3.14. Regulacje wewnętrzne Uczelni¹⁰⁵ dotyczące udzielania świadczeń z Funduszu Stypendialnego obejmowały zagadnienia wskazane w art. 95 PSWiN¹⁰⁶.

(akta kontroli str. 2120-2193)

W 2022 r. z posiadanych, w ramach funduszu stypendialnego, środków w kwocie 1 815,3 tys. zł¹⁰⁷ na rzecz studentów wydatkowano 1 423,1 tys. zł, z czego:

⁹² Dz. U. z 2023 r. poz. 2787.

⁹³ Stan na początek roku 74 883,6 tys. zł, zwiększenia 21 806,9 tys. zł, zmniejszenia 1 719,2 tys. zł.

⁹⁴ Stan na początek roku 94 971,3 tys. zł, zwiększenia 780,8 tys. zł, zmniejszenia 6 325,1 tys. zł.

⁹⁵ Stan na początek roku 89 427,0 tys. zł, zwiększenia 0,0 tys. zł, zmniejszenia 443,1 tys. zł.

⁹⁶ Stan na początek roku 356,5 tys. zł, zwiększenia 1 458,9 tys. zł, zmniejszenia 1 423,1 tys. zł.

⁹⁷ Stan na początek roku 392,3 tys. zł, zwiększenia 1 475,5 tys. zł, zmniejszenia 1 567,6 tys. zł.

⁹⁸ Stan na początek roku 300,2 tys. zł, zwiększenia 378,5 tys. zł, zmniejszenia 520,6 tys. zł.

⁹⁹ Stan na początek roku 244,2 tys. zł, zwiększenia 1 556,1 tys. zł, zmniejszenia 1 472,5 tys. zł.

¹⁰⁰ Stan na początek roku 327,8 tys. zł, zwiększenia 1 635,8 tys. zł, zmniejszenia 1 462,2 tys. zł.

¹⁰¹ Stan na początek roku 501,4 tys. zł, zwiększenia 409,1 tys. zł, zmniejszenia 2,9 tys. zł.

¹⁰² Stan na początek roku 80,0 tys. zł, zwiększenia 19,0 tys. zł, zmniejszenia 97,7 tys. zł.

¹⁰³ Stan na początek roku 1,3 tys. zł, zwiększenia 11,0 tys. zł, zmniejszenia 11,2 tys. zł.

¹⁰⁴ Stan na początek roku 1,1 tys. zł, zwiększenia 3,0 tys. zł, zmniejszenia 0,0 tys. zł.

¹⁰⁵ Regulamin świadczeń dla studentów Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego wprowadzony Zarządzeniem Rektora Uczelni nr 1/9/2021 z dnia 13 września 2021 r. ze zm. Dalej: Regulamin świadczeń.

¹⁰⁶ 1) sposób ustalania wysokości świadczeń (stypendium socjalnego, stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium rektora) oraz maksymalną wysokość zapomogi; 2) szczegółowe kryteria i tryb przyznawania świadczeń oraz zakwaterowania oraz sposób wypłacania świadczeń; 3) sposób dokumentowania sytuacji materialnej studenta; tryb powoływania oraz skład komisji stypendialnej i odwoławczej komisji stypendialnej.

¹⁰⁷ 356,5 tys. zł stan na początek roku, 1 423,1 tys. zł zwiększenia.

- 597,2 tys. zł na stypendia socjalne dla 53 studentów¹⁰⁸,
- 40,8 tys. zł na stypendia dla osób niepełnosprawnych dla 4 niepełnosprawnych studentów,
- 620,3 tys. zł na stypendia Rektora dla 78 studentów,
- 19,9 tys. zł na zapomogi dla 18 studentów,
- 144,9 tys. zł na stypendia ministra za znaczące osiągnięcia i wybitnych młodych naukowców.

(akta kontroli str. 2082-2083, 2286, 2288-2289)

W 2023 r. z posiadanych, w ramach funduszu stypendialnego, środków w kwocie 1 867,8 tys. zł¹⁰⁹ na rzecz studentów wydatkowano 1 567,6 tys. zł, z czego:

- 630,2 tys. zł na stypendia socjalne dla 58 studentów¹¹⁰,
- 20,0 tys. zł na stypendia dla osób niepełnosprawnych dla 2 niepełnosprawnych studentów,
- 699,9 tys. zł na stypendia Rektora dla 77 studentów,
- 8,0 tys. zł na zapomogi dla 7 studentów,
- 209,5 tys. zł na stypendia ministra za znaczące osiągnięcia i wybitnych młodych naukowców.

(akta kontroli str. 2085, 2287, 2290-2291)

Podziału środków z Funduszu stypendialnego dokonano w uzgodnieniu z Samorządem Studenckim, co wypełniało dyspozycję art. 414 ust. 1 PSWiN.

(akta kontroli str. 2106-2110)

Niewykorzystane w danym roku środki z Funduszu stypendialnego w latach 2022 i 2023 w kwotach odpowiednio 392,3 tys. zł i 300,2 tys. zł zasiły stan Funduszu stypendialnego w roku następnym.

(akta kontroli str. 2082-2083)

Wydatkowanie środków na stypendia Rektora nie naruszało postanowień art. 91 ust. 3 PSWiN (nie więcej niż 10% studentów na określonym kierunku studiów) oraz art. 414 ust. 3 PSWiN (stypendia rektora stanowiły nie więcej niż 60% środków wydatkowanych łącznie w danym roku na stypendia rektora, socjalne i zapomogi).

(akta kontroli str. 2194-2197, 2203-2206, 2210-2214)

Przeprowadzone w trakcie kontroli badanie szczegółowe¹¹¹ wykorzystania środków finansowych gromadzonych w ramach Funduszu stypendialnego wykazało, że środki te wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem, tj. na świadczenia, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 PSWiN, (stypendia socjalne, stypendia dla osób niepełnosprawnych, stypendia rektora oraz zapomogi). Stwierdzone nieprawidłowości wskazano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2218-2220)

Ze zgromadzonych w 2022 r. na rachunku Funduszu wsparcia osób niepełnosprawnych¹¹² środków z dotacji na zadania związane z zapewnieniem osobom niepełnosprawnym warunków do pełnego udziału w procesie przyjmowania na studia, do szkół doktorskich, kształceniu na studiach i w szkołach doktorskich lub prowadzeniu działalności naukowej (art. 365 pkt 6 PSWiN) w kwocie 99,0 tys. zł (80,0 tys. zł - stan początkowy, 19,0 tys. zł dotacja otrzymana w 2022 r.), w 2022 r. Uczelnia wydatkowała łącznie 97,7 tys. zł. Środki z dotacji wykorzystano na:

¹⁰⁸ Dane o liczbie studentów dla wszystkich form wsparcia wg stanu na 31 grudnia 2022 r.

¹⁰⁹ 392,3 tys. zł stan na początek roku, 1 567,6 tys. zł zwiększenia.

¹¹⁰ Dane o liczbie studentów dla wszystkich form wsparcia wg stanu na 31 grudnia 2023 r.

¹¹¹ Na próbie 30 studentów, którym w latach 2022-2024 udzielono świadczeń pomocy materialnej w różnych formach (stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych, stypendium Rektora lub zapomogi).

¹¹² Dalej: Fundusz wsparcia.

- wynagrodzenie osoby koordynującej realizację zadań związanych ze wsparciem osób z niepełnosprawnościami w kwocie 14,5 tys. zł;
- koszty konserwacji dźwigów w kwocie 41,4 tys. zł;
- dostosowanie strony internetowej Uczelni do potrzeb osób niepełnosprawnych w kwocie 41,8 tys. zł.

Niewykorzystana kwota 1,3 tys. zł, stosownie do art. 415 ust. 1 pkt 2 PSWiN, zasilila wartość Funduszu w roku 2023.

(akta kontroli str. 2291-2350, 2368-2404)

Z posiadanych w 2023 r. środków z dotacji na rachunku Funduszu wsparcia w kwocie 12,3 tys. zł (1,3 tys. zł – stan początkowy, 11,0 tys. zł dotacja otrzymana w 2023 r.) – środki w kwocie 11,2 tys. zł wydatkowano na koszty konserwacji dźwigów (5,7 tys. zł) i stronę internetową Uczelni (5,5 tys. zł). Niewykorzystana kwota 1,1 tys. zł zasilila wartość Funduszu w roku 2024.

(akta kontroli str. 2291, 2351-2367, 2405-2416)

Z posiadanych w 2024 r. (I kw.) środków z dotacji na Fundusz wsparcia w kwocie 4,1 tys. zł (1,1 tys. zł – stan początkowy, 3,0 tys. zł dotacja otrzymana w 2024 r.) – wg stanu na dzień 30 kwietnia 2024 r. nie wykorzystano żadnych środków.

(akta kontroli str. 2291)

Wydatki te mieściły się w przykładowym katalogu wydatków z dotacji na wsparcie procesu kształcenia i prowadzenie badań przez osoby z niepełnosprawnością zamieszczonego na stronie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego¹¹³ i wydatkowano je zgodnie z przeznaczeniem.

Sprawozdania i raporty z wykorzystania środków z Funduszu stypendialnego i Funduszu wsparcia wprowadzono terminowo do prowadzonego, przez Ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, Systemu POL-on.

(akta kontroli str. 2284, 2086)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wydatkowanie w 2022 r. z subwencji MKiDN, przeznaczonej na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego i potencjału badawczego kwoty 82,6 tys. zł na pokrycie (refundację) kosztów działalności KRUA, co było niezgodne z art. 368 ust. 8 pkt 1 i 2, w związku z art. 365 pkt 1 lit. a-c i pkt 2 lit. a-d PSWiN.

Jak wyjaśnił Rektor Akademii: „KRUA, będąca częścią KRASP-u, jest podmiotem mającym niewątpliwą, bezpośredni wpływ na sytuację zarówno katowickiej Akademii Muzycznej jak i innych uczelni artystycznych w kraju. Działania podejmowane w ramach KRUA i przez KRUA nie mogą być traktowane jako niezwiązane z działalnością uczelni, gdyż ich istota i sens sprowadza się do walki o poprawę sytuacji wyższego szkolnictwa artystycznego. Wydatkowanie środków na działalność Konferencji wpływa na skuteczność i skalę tych działań, co zdecydowanie służy interesowi naszej uczelni oraz jej rozwojowi badawczemu i dydaktycznemu, gdyż podczas posiedzeń KRUA podejmowane są najważniejsze decyzje właśnie w tym zakresie. KRUA jest ważnym organem opiniotwórczym i konsultacyjnym zarówno dla KRASP-u, jak i dla Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego – wszystkie projekty aktów legislacyjnych przesyłane są do KRUA z prośbą o opinie i uwagi. Bez istnienia KRUA głos Rektorów uczelni artystycznych – uczelni wyjątkowych pod każdym względem w systemie szkolnictwa wyższego w Polsce – byłby marginalizowany i pomijany, co niestety zdarzało się w przeszłości. To KRUA stanowi o sile oddziaływania naszych

¹¹³ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego – Portal Gov.pl (www.gov.pl).

uczelni w systemie a dzięki swojej aktywności i inicjatywie skutecznie walczy o wprowadzenie w życie postulatów środowiska szkolnictwa artystycznego, zwracającego uwagę na odrębność dziedziny sztuki i ujętych w jej ramach dyscyplin artystycznych, jako dziedziny o wysokim stopniu autonomii w stosunku do dziedzin nauki.”

Rektor Akademii wskazał dalej, że: „W 2022 r. Uczelnia przyjęła faktury za realizację działań związanych z KRUA i uregulowała płatności za nie ze środków własnych uzyskiwanych z najmu pomieszczeń. Zgodnie z wcześniejszymi ustnymi ustaleniami, Pani Kanclerz dwukrotnie zwróciła się z wnioskami do Ministerstwa o refundację środków wydanych przez Uczelnię w związku z KRUA:

- wniosek z 1 czerwca 2022 r. kwota 37 000 pln na przygotowanie i organizację Konferencji Rektorów Uczelni Artystycznych w Krakowie w dniach 29-30 czerwca 2022 r.,
- wniosek z 16 sierpnia 2022 r. kwota 45 500 pln na przygotowanie i organizację Konferencji Rektorów Uczelni Artystycznych w Warszawie w dniach 14-15 września 2022 r.,
- wniosek z 9 października 2023 r. o przyznanie środków finansowych w kwocie 980 000 pln na pokrycie kosztów związanych z działalnością KRUA oraz bieżącą działalnością Akademii.

Uczelnia taką refundację otrzymała zgodnie z decyzją z dnia 22.11.2023 r.

Uczelnia nigdy nie wydatkowała subwencji otrzymanej na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego i badawczego na inny cel”.

(akta kontroli str. 2568-2569)

NIK nie kwestionuje działalności KRUA, tylko sposób jej finansowania, wskazując przy tym, że adresatem środków pochodzących z subwencji jest uczelnia (art. 366 ust. 1 pkt 1 PSWiN, w związku z art. 371 ust. 1 PSWiN) i to jej potencjał dydaktyczny lub naukowy winien być utrzymywany i rozwijany przy pomocy tych środków, a nie działalność i czynności realizowane przez inne podmioty (zrzeszenie przedstawicieli uczelni) i ich przedstawicieli.

Po dacie przesłania do MKiDN wniosków z 1 czerwca 2022 r. i 16 sierpnia 2022 r. (wskazanych w wyjaśnieniach Rektora Akademii oraz rozliczeniu kosztów KRUA za rok 2022 r.) o przyznanie środków finansowych na KRUA – MKiDN zwiększył Uczelni wysokość subwencji Akademii decyzjami z dnia 17 października 2022 r. i 23 grudnia 2022 r. Jednak, jak wskazano w uzasadnieniu tych decyzji wydane zostały one na wniosek Akademii z dnia 18 lipca 2022 r. „wynikający z trudnej sytuacji finansowej”.

Wniosek Rektora Akademii z dnia 18 lipca 2022 r. dotyczył zwiększenia subwencji na rok 2022 w związku z uruchomieniem od roku akademickiego 2022/2023 drugiego stopnia studiów na kierunku *Taniec*, koniecznością zapewnienia wysoko wykwalifikowanej kadry pedagogicznej oraz bieżącymi kosztami Uczelni.

Wskazana w wyjaśnieniach Rektora Akademii decyzja z 22 listopada 2023 r. [nr DSA-WF.850.8.2023.MT – przyp. kontrolera NIK] o zwiększeniu wysokości subwencji wydana została na wniosek Kanclerz Uczelni z dnia 9 października 2023 r. na pokrycie kosztów związanych z działalnością KRUA oraz bieżącą działalnością Akademii.

Zdaniem NIK, Minister może dokonać zwiększenia wysokości subwencji przyznanej ze środków finansowych, o których mowa w art. 365 pkt 1 lit. a–c, pkt 2 lit. a–d i g oraz pkt 2a, i dotacji przyznanej ze środków finansowych, o których mowa w art. 365

pkt 3, uwzględniając potrzeby związane z kształceniem lub działalnością naukową, w szczególności z: 1) realizacją zadania szczególnie istotnego dla polityki naukowej państwa, 2) wystąpieniem zdarzenia losowego zakłócającego lub uniemożliwiającego prawidłowe prowadzenie kształcenia lub działalności naukowej.

(akta kontroli str. 12411247, 2501-2504)

2. Przyznanie przez Rektora Akademii dodatku zadaniowego w wysokości 3,5 tys. zł, na czas od 1 stycznia 2022 r. do 31 sierpnia 2024 r. i wypłata tego dodatku na rzecz Kanclerz Akademii, w związku ze zwiększeniem obowiązków związanych z pełnieniem funkcji sekretarza KRUA.

(akta kontroli str. 2507-2563)

Jak wyjaśnił Rektor Akademii: „Pytanie o dodatek zadaniowy dla sekretarza KRUA należałoby skierować do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, który zgodnie z treścią pisma Dyrektora Departamentu Szkolnictwa Artystycznego z dnia 31 marca 2022 r. poinformował mnie o corocznym wzroście subwencji dla Akademii z przeznaczeniem na dodatek zadaniowy za wykonywanie zadań z pełnieniem funkcji sekretarza Konferencji Rektorów Uczelni Artystycznych na okres ok. 2,5 roku (pismo w załączeniu). Pragnę w tym miejscu stanowczo podkreślić, iż Pani Kanclerz [przyp. kontrolera NIK] pełni funkcję sekretarza KRUA z ogromnym zaangażowaniem i ogromnym nakładem pracy od 12 lat i nigdy wcześniej nie otrzymywała za to żadnego dodatkowego wynagrodzenia. Nigdy o takie wynagrodzenie również nie wnioskowała. Po otrzymaniu wspomnianej wyżej informacji od Dyrektora Departamentu Szkolnictwa Artystycznego dwukrotnie odmówiła przyjęcia tego dodatku. Tym bardziej konieczność wyjaśniania zaistniałej sytuacji w tym wypadku jest dla mnie dość zaskakująca. Pełnienie obowiązków sekretarza KRUA wiązało się z licznymi dodatkowymi obowiązkami, a – jak wyżej wskazano – beneficjentem działalności KRUA były uczelnie artystyczne, w tym m.in. Akademia. A zatem przyznanie dodatku zadaniowego, w moim przekonaniu, należy uznać za uzasadnione, gdyż z całą pewnością służyło celom pracodawcy.”

(akta kontroli str. 2568-2569)

W ocenie NIK, dodatek zadaniowy nie może być przyznawany za czynności realizowane na rzecz innych podmiotów (zrzeszeń przedstawicieli uczelni) niż uczelnia, w której dodatek został przyznany. Istotą dodatku zadaniowego jest wynagrodzenie za wykonywanie dodatkowych zadań bezpośrednio na rzecz Uczelni, w której przyznano ten dodatek, ponieważ jest on immanentnie związany ze stosunkiem pracy, w ramach którego praca świadczona jest na rzecz pracodawcy.

W latach 2022-2024 (30 czerwca 2024 r.) łączna kwota dodatku zadaniowego wypłaconego Kanclerz Uczelni wyniosła 105,0 tys. zł (3,5 tys. zł miesięcznie).

3. Akademia naliczała i ewidencjonowała w księgach rachunkowych należności z tytułu odsetek od zaległości dopiero w terminie zapłaty tych zaległości, w wyniku czego należności z tytułu odsetek, w wysokości wymaganej na dzień 31 grudnia danego roku, nie były ujmowane w księgach rachunkowych Akademii, co stanowiło naruszenie art. 28 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹¹⁴ oraz art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o fp.

Zdaniem Rektora Akademii, art. 42 ust 5 ustawy o fp nie precyzuje momentu, kiedy należy naliczyć odsetki od zaległości. Uczelnia przyjęła zasadę, iż odsetki od zaległości naliczane są w momencie zapłaty. Jeśli więc kontrahent nie uregulował

¹¹⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm. Dalej: ustawa o rachunkowości.

swojego zobowiązania do dnia 31 grudnia danego roku – na dzień bilansowy wymagalną zapłatę (art. 28 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości) stanowi kwota należności głównej. Jednocześnie z art. 4 ust. 4 ustawy o rachunkowości wynika, że sporządzając sprawozdanie finansowe, jednostka może stosować uproszczenia w sytuacji, gdy są one nieznaczące i nie wywierają ujemnego wpływu na przedstawienie jej sytuacji finansowej i majątkowej oraz wyniku finansowego. Wartość odsetek od zaległości, które nie zostały naliczone na dzień 31.12.2023 r. wynosi 1 723,44 zł przy progu istotności dla przychodów ze sprzedaży 414 435,91 zł i progu istotności dla sumy bilansowej 1 409 798,42 zł.

(akta kontroli str. 1113)

W ocenie NIK, powyższe działanie stanowi naruszenie art. 28 ust. 1 pkt 7 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym należności wycenia się na dzień bilansowy w kwocie wymaganej zapłaty oraz art. 42 ust. 5 ustawy o fp, stosownie do którego jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny.

4. Zaniżono przychody finansowe Akademii uzyskane w roku 2022 r. o kwotę 243,7 tys. zł poprzez nieujęcie w księgach rachunkowych Uczelni oraz w sprawozdaniu finansowym za 2022 r. uzyskanych odsetek od posiadanych obligacji.

Ujęcie odsetek w księgach rachunkowych odbywa się zgodnie z zasadą memoriału, określoną w art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości. Z przepisu tego wynika, że w księgach rachunkowych jednostki należy ująć wszystkie osiągnięte, przypadające na jej rzecz przychody i obciążające ją koszty związane z tymi przychodami dotyczące danego roku obrotowego.

Na podstawie art. 42 ust. 3 ustawy o rachunkowości odsetki zalicza się w księgach rachunkowych wierzyciela do przychodów finansowych.

Powyższe zaniżenie przychodów Akademii skorygowała poprzez ujęcie powyższej kwoty w sprawozdaniu finansowym za 2023 r. w poz. *Zysk z lat ubiegłych*.

(akta kontroli str. 1052-1057, 1975, 2018)

5. Nie dokonano naliczenia i zaewidencjonowania w księgach rachunkowych Uczelni, na dzień 31 grudnia 2023 r., odsetek od posiadanych obligacji w kwocie 228,9 tys. zł, co naruszało art. 28 ust. 1 pkt 7 ustawy o rachunkowości oraz art. 42 ust. 5 ustawy o fp.

Jak wyjaśnił Rektor, pozyskanie skarbowych papierów wartościowych przez Uczelnię nie miało charakteru nabycia instrumentów dłużnych. Uczelnia nie zainwestowała własnych środków finansowych, by pozyskać od Skarbu Państwa przedmiotowe papiery wartościowe. Otrzymała je nieodpłatnie. (...). Po uzyskaniu opinii od Biegłego rewidenta, Kwestor Uczelni zaksięgował w księgach rachunkowych odsetki w kwocie łącznej 228,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 1119-1120)

6. W księgach rachunkowych oraz pierwotnym sprawozdaniu finansowym za 2023 r. uzyskane środki finansowe w łącznej kwocie 2 709,6 tys. zł (857,4 tys. zł z tytułu odsetek od otrzymanych w 2022 r. obligacji i 1 834,2 tys. zł z tytułu odsetek od środków posiadanych na rachunkach bankowych), ujęto w księgach

rachunkowych Akademii na koncie 842 *Przychody przyszłych okresów* zamiast na koncie 750 *Przychody finansowe*. W sprawozdaniu finansowym za rok 2023, sporządzonym w dniu 20 marca 2024 r. środki te ujęto w poz. części Bilans – Rozliczenia międzyokresowe.

(akta kontroli str. 1116-1120, 1466-1486, 1976-1977, 2018)

Jak wyjaśnił Rektor Akademii: „(...) Dzięki prawom majątkowym wynikającym z posiadanych skarbowych papierów wartościowych Uczelnia uzyskała dodatkowe źródło finansowania wydatków związanych z budową nowego obiektu przy ul. Wojewódzkiej 56 i jego wyposażeniem, a w późniejszym okresie z zakupem mistrzowskiej klasy instrumentów muzycznych oraz sprzętu komputerowego. (...) Stosowanie Rozliczeń Międzyokresowych jest neutralne dla wyniku finansowego. (...)”. Gdyby w momencie sporządzania sprawozdania za 2023 r. Uczelnia nie planowała przeznaczyć pozyskanych środków finansowych na wyposażenie nowobudowanego obiektu oraz zakup nowych instrumentów (...), Kwestor całą kwotę w wysokości 2 709,6 tys. zł zaprezentowałaby w sprawozdaniu finansowym za 2023 r. w pozycji Przychody finansowe.

(akta kontroli str. 1115-1120)

W trakcie kontroli NIK dokonano korekty zapisów w księgowych rachunkowych za lata 2022 i 2023 oraz w sprawozdaniu finansowym za rok 2023, które zostało pozytywnie zaopiniowane przez Biegłego Rewidenta dnia 25 czerwca 2024 r.

(akta kontroli str. 1466-1486)

7. Udzielenie, w trzech przypadkach (na sześć badanych), ulgi w spłacie należności za świadczone usługi edukacyjne w sposób naruszający § 1 pkt 6 zarządzenia Rektora nr 4/5/2019 r. w sprawie ulg, zgodnie z którym: „Zwolnienia z opłat nie mogą przekraczać 1/3 obowiązującej opłaty” - w dwóch przypadkach zwolnienie z opłaty wyniosło 50% (po 7,1 tys. zł), a w jednym przypadku 100% ustalonej opłaty (14,2 tys. zł).

(akta kontroli str. 1169-1170, 1176-1177, 1193-1194)

Rektor Akademii wyjaśnił, że udzielenie ulgi ww. osobom nastąpiło na podstawie art. 324 ust. 1 pkt 1) PSWiN, zgodnie z którym zwolnienie cudzoziemca z opłat może nastąpić na podstawie decyzji administracyjnej rektora. Zdaniem Rektora Akademii: *Powołany przepis jest samodzielną odrębną od zarządzenia podstawą do zwolnienia z opłat w nim wskazanych i nie zawiera ograniczeń w zakresie wysokości zwolnień. Tak więc w tych przypadkach nie były stosowane postanowienia zarządzenia Rektora nr 10/4/2019 z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie ustalania opłat pobieranych od studentów oraz ich wysokości oraz terminów uiszczania opłat.*

(akta kontroli str. 1214-1215)

NIK nie podziela stanowiska Rektora Akademii, że art. 324 ust. 1 pkt 1) PSWiN *jest samodzielną odrębną od zarządzenia podstawą do zwolnienia z opłat (...)* Przywołany przez Rektora przepis art. 324 ust. 1 pkt 1) PSWiN dotyczy możliwości zwolnienia cudzoziemca z opłat, o których mowa m.in. w art. 79 ust. 1 pkt 2, 3 i 5 (tj. opłat za usługi edukacyjne związane z: powtarzaniem określonych zajęć, kształceniem na studiach w języku obcym, kształceniem cudzoziemców na studiach stacjonarnych w języku polskim), które to opłaty ustalone zostały zarządzeniem Rektora nr 10/04/2019 z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie opłat.

Zgodnie z art. 79 ust. 3 PSWiN – uczelnia publiczna ustala warunki i tryb zwalniania z opłat - i właśnie na tej podstawie prawnej wydano zarządzenie Rektora nr 4/5/2019 w sprawie ulg, zmienione zarządzeniem nr 4/1/2024 Rektora Akademii z dnia 26 stycznia 2024 r.

Powyższe wpisuje się również w treść przywołanych przez Rektora rekomendacji MEiN, zgodnie z którą: *Ustalenie warunków i trybu zwalniania z tych opłat [m.in. za usługi edukacyjne – przyp. kontrolera NIK] pozostaje w gestii uczelni.*

(akta kontroli str. 1164, 1220)

8. Spośród 26 badanych decyzji w sprawie przyznania stypendium, w dwóch przypadkach decyzje wydano z naruszeniem terminu określonego w art. 35 oraz obowiązków określonych w art. 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹¹⁵.

(akta kontroli str. 2221-2239)

Jak wyjaśnił Rektor Akademii: „Sprawy związane z przyznawaniem stypendium są sprawami skomplikowanymi, wymagającymi zapoznania się z przedstawionymi dokumentami, dokonania stosownych obliczeń (...). Tak więc przyjąć należy, iż do załatwienia spraw stypendialnych komisja bądź Rektor mają dwumiesięczny okres czasu wskazany w art. 35 § 3 kpa (...). Podejmowane są jednakże działania ażeby decyzje wydane zostały jak najszybciej, jeżeli jest możliwość to nawet w ciągu miesiąca od otrzymania kompletu dokumentów. Kanclerz Uczelni dodała, że jeden z wniosków został pozostawiony omyłkowo przez pracownika bez rozpatrzenia.

(akta kontroli str. 1215-1216, 2245-2246)

Zgodnie z art. 35 § 3 Kpa: „Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...). Natomiast obowiązek zawiadomienia strony o każdym przypadku niezakończonych sprawy w terminie określono w art. 36 kpa.

NIK nie podziela stanowiska, że rozpatrywanie wniosków o przyznanie stypendium należą do spraw szczególnie skomplikowanych, wymagających ich załatwienia w terminie dwóch miesięcy. Tym bardziej, że jeden z przedmiotowych wniosków nie wymagał wyjaśnień, a dotyczył przyznania stypendium Rektora, które przyznawane było w oparciu o wniosek udokumentowany wyróżniającymi się wynikami w nauce (informacja o średniej ważonej ocen zamieszczona przez Dział Nauki i Nauczania 24 października 2023) oraz enumeratywnie wskazanymi osiągnięciami uzyskanymi w zakończonym roku akademickim, naukowymi lub artystycznymi, nagrodami na konkursach, udziałem w ważnych koncertach i projektach, a drugi z wniosków został pomyłkowo pozostawiony bez rozpatrzenia.

9. Nie dochowano należytej staranności przy wydawaniu decyzji o przyznaniu stypendium/udzielaniu zapomogi poprzez wskazywanie w nich błędnej, niepełnej lub nieprecyzyjnej podstawy prawnej ich wydania. I tak:

- a) w podstawie prawnej decyzji o przyznaniu stypendium dla osób niepełnosprawnych wskazywano art. 86 ust. 1 pkt 1 i art. 87 ustawy PSWiN „dedykowane” stypendiom socjalnym zamiast art. 86 ust. 1 pkt 2 ustawy oraz nie powoływano art. 89 PSWiN (siedem z 11 badanych decyzji),
- b) w podstawie prawnej decyzji o przyznaniu jednorazowej zapomogi wskazywano art. 86 ust. 1 pkt 1-3 zamiast art. 86 ust. 1 pkt 3 oraz nie powoływano art. 90 PSWiN (sześć z ośmiu badanych decyzji),
- c) w podstawie prawnej decyzji o zwolnieniu z opłat wskazano art. 324 ust. 1 pkt 2 zamiast art. 324 ust. 1 pkt 1 PSWiN (jedna z sześciu badanych decyzji),

¹¹⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 572. Dalej: Kpa.

- d) w podstawie prawnej decyzji o zwolnieniu z opłat wskazano błędne dane promulgacyjne ustawy PSWiN (jedna z sześciu badanych decyzji).

(akta kontroli str. 2252-2273)

Rektor Akademii wyjaśnił, że wskazania nieprawidłowej bądź nieprecyzyjnej podstawy prawnej w wydanych decyzjach wynikają z błędów pracowników/członków komisji stypendialnej, jednak są one nieistotne i nie mają wpływu na ważność decyzji. Jednocześnie wskazał, że w celu wyeliminowania w przyszłości omyłek w decyzjach została przeprowadzona z pracownikami przygotowującymi projekty decyzji rozmowa dyscyplinująca oraz wydano polecenie przygotowania wzoru decyzji dla każdego z rodzajów świadczeń i jego aktualizowania w razie konieczności.

(akta kontroli str. 1216-1218)

10. W dwóch przypadkach (na osiem poddanych badaniu), nie dochowano należytej staranności przy udzielaniu pomocy materialnej w postaci zapomogi. Zapomogę przyznano pomimo, że wnioskodawcy nie udokumentowali przesłanki jej udzielenia, określonej w art. 90 PSWiN oraz § 12 Regulaminu świadczeń, tj. przejściowo trudnej sytuacji życiowej.

(akta kontroli str. 2276-2282)

Jak wyjaśnił Rektor Akademii: „(...) zapomogę otrzymać może też osoba znajdująca się w dobrej sytuacji materialnej, lecz która znalazła się w przejściowo w trudnej sytuacji życiowej. Z tego względu przy przyznawaniu zapomogi nie ma konieczności ustalania dochodów wnioskodawcy, niemniej jednak trudna sytuacja życiowa – skora ma ją polepszyć świadczenie pieniężne w postaci zapomogi – powinna wiązać się z wydatkami studenta (...)”.

(akta kontroli str. 2284-2285)

Zdaniem NIK, dołączenie do wniosku o udzielenie zapomogi „dowodu” zakupu/przekazania do naprawy instrumentu muzycznego i oświadczenie (bez jego udokumentowania) o trudnościach finansowych nie stanowi wystarczającego udokumentowania znalezienia się w „przejściowo trudnej sytuacji życiowej”.

OCENA CZĄSTKOWA

Gospodarka finansowa Uczelni prowadzona była na podstawie planów rzeczowo-finansowych. Akademia osiągnęła zysk w każdym roku objętym kontrolą. Środki finansowe z dotacji i subwencji były gromadzone na odrębnych rachunkach bankowych. Otrzymane środki z subwencji i dotacji, poza wydatkowaniem środków na dodatek zadaniowy dla Kanclerz Akademii oraz refundację kosztów poniesionych na działalność KRUA, wykorzystano prawidłowo i zgodnie z przeznaczeniem, co stwierdzono na podstawie badanej próby wydatków.

Zrealizowane zadanie inwestycyjne, w tym zakupy inwestycyjne miały wpływ na poprawę warunków i jakości kształcenia.

Katalog opłat za świadczone usługi edukacyjne w Uczelni był zgodny z art. 79 PSWiN, a ich wysokość była ustalana na każdy rok akademicki w zarządzeniach Rektora Akademii, po uzyskaniu opinii samorządu studenckiego.

NIK ocenia pozytywnie utworzenie w Akademii wymaganych prawem funduszy oraz prawidłowe wykorzystanie środków z Funduszu wsparcia osób niepełnosprawnych. Natomiast badanie wykorzystania funduszu stypendialnego wykazało, że decyzje o przyznaniu wsparcia finansowego zawierały błędną, nieprecyzyjną lub niepełną podstawę prawną, a w dwóch przypadkach, przyznanie wsparcia finansowego (zapomogi) nastąpiło bez należytej staranności.

W okresie objętym kontrolę Rektor zwolnił (w części lub w całości) czterech studentów z opłat, przy czym zwolnienia dokonano z naruszeniem uregulowań wewnętrznych.

Uczelnia prowadziła skuteczne działania windykacyjne w stosunku do zaległych należności od studentów oraz kontrahentów, jednak odsetek od zaległości nie ujmowano, na dzień bilansowy, w księgach rachunkowych Uczelni.

W księgach rachunkowych, sprawozdaniu z wykonania planu rzeczowo finansowego oraz sprawozdaniu finansowym za rok 2022 r., w pozycji *Przychody finansowe* nie ujęto odsetek w kwocie 243,7 tys. zł od posiadanych obligacji, co miało wpływ na wynik finansowy Uczelni za 2022 r. (zaniżenie wykazanego przez Uczelnię zysku).

W księgach rachunkowych, na dzień 31 grudnia 2023 r., nie ujęto należnych odsetek od posiadanych obligacji w kwocie 228,9 tys. zł, a otrzymane odsetki od posiadanych obligacji oraz odsetki bankowe w kwocie 2 709,6 tys. zł ujęto w księgach rachunkowych Akademii na koncie 842 *Przychody przyszłych okresów* zamiast na koncie 750 *Przychody finansowe*.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, zwraca uwagę na potrzebę rzetelnego:

Uwagi	1. Prowadzenia ewidencji księgowej Uczelni w zakresie naliczania oraz ewidencjonowania odsetek.2. Udzielania ulg w spłacie należności za świadczone usługi edukacyjne, w sposób uwzględniający postanowienia zarządzenia Rektora Akademii.3. Przyznawania stypendium z uwzględnieniem terminów i zasad Kodeksu postępowania administracyjnego.4. Wydawania decyzji w sprawie przyznania stypendium/udzielania zapomogi z uwzględnieniem wskazania pełnej i precyzyjnej podstawy prawnej.5. Dokumentowania przesłanek udzielania pomocy materialnej w postaci zapomóg przez Uczelnię.

oraz wnosi o:

Wnioski	1. Określenie w Strategii Akademii wskaźników/mierników początkowych i docelowych zakładanych celów i zadań, zasad pomiaru stopnia realizacji zdefiniowanych w niej celów oraz zasad ich weryfikacji, sposobu rozliczania realizowanych działań w określonej perspektywie czasowej.2. Uzupełnienie programów studiów o liczbę godzin indywidualnej pracy studenta.3. Wyposażenie pomieszczeń dydaktycznych Uczelni w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy wraz z instrukcją o zasadach udzielania tej pomocy.4. Przekazanie NIK korespondencji prowadzonej pomiędzy Uczelnią i Państwową Strażą Pożarną po przeprowadzeniu przez jej przedstawicieli, w dniach od 6 do 22 maja 2024 r. czynności kontrolno-rozpoznawczych.5. Zaniechanie wypłaty dodatku zadaniowego dla Kanclerz Uczelni za wykonywanie obowiązków związanych z pełnieniem funkcji sekretarza KRUA.

6. Dokonanie przez Uczelnię zwrotu części subwencji przeznaczonej na sfinansowanie (refundację) kosztów związanych z działalnością KRUA, w tym na dodatek zadaniowy Kanclerz Akademii.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 30 sierpnia 2024 r.

Kontroler

Beata Pękuł

Gł. specjalista kontroli państwowej

/-/

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał:

Mariusz Marquardt
p.o. Dyrektor
Delegatury NIK
w Katowicach